

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 295 (12.927)

Trst, sredi, 16. decembra 1974

PP 559
(linije)
1
8572C
B554 AA
OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 132
66001 KOPER

Letališko osebje zavrnilo osnutek nove delovne pogodbe

Neorganizirane stavke popolnoma ohromile včerajšnji letalski promet v Italiji

*Sindikalni zvezi CGIL-CISL-UIL uspelo nekoliko pomiriti uslužbenca
Pogajanja se bodo nadaljevala, za praznike pa naj bi spoštovali premirje*

SANDOR TENCE

RIM — Spet črn dan za letalski promet. Letališko osebje je namreč zavrnilo osnutek sindikalnega sporazuma za novo delovno pogodbo, ki so ga v nedeljo zvečer podpisali predstavniki zvezi CGIL-CISL-UIL in voditelji družb Alitalia in ATI, ter v znak protesta proglasilo stavko, ki je včeraj dejansko ohromila vsa italijanska letališča. Pobudo za to nepričakovano protestno akcijo je dalo v zgodnjih urah pomožno osebje rimskega letališča Fiumicino, stavka se je nato kmalu razširila po vsej državi, tako da sta morali družbi ATI in Alitalia ukiniti večji del poletov tako na notranjih kot na mednarodnih progah. Do velikih zastojev in zamud je prišlo tudi pri poletih tujih letalskih družb.

Položaj se je nekoliko normaliziral le v večernih urah, po posegu generalnih tajnikov CGIL, CISL in UIL, ki so sporočili stavkajočim delavcem, da nova delovna pogodba ni bila še podpisana in da se torej pogajanja nadaljujejo. Teritorialne enote pomožnega letališkega osebja so zato prekinile

stavko in napovedale, da bodo od jutri do 7. januarja spoštovale sporazum, ki prepoveduje protestne akcije med božičnimi in novoletnimi počitnicami. Med delavci pa je opaziti precej nezadovoljstva, tako da ne gre predhodno izključiti spontanosti stavk tudi v prihodnjih dneh.

Vse se je začelo zgodaj zjutraj na rimskem letališču Fiumicino, kjer so delavci, na množičnem zborovanju, ostro kontestirali hipotezo sindikalnega dogovora, tako glede napovedanih poviškov kot glede delovnega urnika. Skupščina je seveda ohromila letalski promet, stavko pa so sindikalni zastopniki formalno proglasili šele nekaj pred poldnevom. Sindikalna zveza CGIL-CISL-UIL je bila tako spet tarča ostrih kritik delavske baze, ki je očitala sindikalnemu vrhu nejasna in premalo odločna stališča, posebno kar zadeva gospodarsko plat nove delovne pogodbe. Pričela so se napeta in mrzlična pogajanja, pri katerih so poleg voditeljev teritorialnih enot CGIL, CISL in UIL sodelovali tudi generalni

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Licio Gelli obsojen na osem let zapora

FIRENCE — Sodniki porotnega sodišča v Firencah so včeraj obsodili bivšega velikega mojstra tajne prostoziarske lože P2 Licia Gellija na osem let zapora zaradi denarnega podpiranja oboroženih skupin. To je prva obsodba, ki je v Italiji doletela zloglasnega Gellija, ki ima že vrsto let opravljal s sodstvom. Po osemurnem posvetovanju so firenški sodniki določili Gellijsvo kazen, ki je celo nekoliko višja od predvidene — javni tožilec je namreč zahteval le šest let zapora.

Poleg Gellija je porotno sodišče obsodilo še drugih 10 desničarjev, ki so sodelovali pri neuspelem atentatu 21. aprila 1974 na vlak Palatino ter so bili člani toskanske »črne celice«, ki je delovala v prvih

sedemdesetih letih. Augusta Cauchija, ki je eden glavnih mož toskanskega desničarskega terorizma, so obsodili na 16 let, Fabrizia Zanija ter Alessandra Danielettija na 15 oziroma 14 let, skesanca Andrea Brogija pa na 8 let zapora. Manjše kazni so dodelili ostalim obtoženim teroristom. Poleg tega so kar trinajst drugih obtožencev oprostili, ker je medtem zapadel rok za sodni pregon.

Sodna obravnava je dokazala, da se je Gelli spomladi leta 1974 srečal v svoji vili z Augustom Cauchijem. Temu je dal 18 milijonov lir, s katerimi so teroristi kasneje nakupili nekaj orožja in razstreliva, ki so ga uporabili prav med atentatom na vlak Palatino.

V sicils

Prostostrelci preprečili izvolitev Nicolosija (KD)

PALERMO — Vprašanje krajevnih uprav se iz dneva v dan bolj zapleta. Sinoči bi namreč morali izvoliti novega predsednika deželne vlade na Siciliji, vendar pa je kandidat, demokristjan Nicolosi, prejel mnogo glasov manj kot je svetovalcev večine: glasovanja se je udeležilo 59 članov večine, za izvolitev je bilo potrebnih 46 glasov, Nicolosi pa jih je prejel samo 34. Kar 25 svetovalcev večine se torej ni podredilo dogovoru med strankami. Pri drugem glasovanju se je število prostostrelcev nekoliko zmanjšalo, vendar je Nicolosi prejel samo 38 glasov, pri tretjem glasovanju pa so se svetovalci strank večine vzdržali. Kriza deželne vlade na Siciliji, ki se je začela 21. oktobra, torej še ni bila rešena in potrebna bodo nova pogajanja za premostitev nesoglasij: izid sinočnjega glasovanja namreč očitno ni bil sad naključja, ampak odraža nezadovoljstvo v večini na Siciliji.

Prav tako še ni prišlo do nobene konkretne rešitve na sinočnji seji milanskega občinskega sveta. Razprava je bila zelo živčna in napeta, obenem pa tudi zelo dolga, tako da bodo o odstopu župana Pillitterija glasovali šele danes. Demokristjani pa so včeraj pokazali nekoliko večjo pripravljenost, da vzamejo na znanje sestavo nove levičarske uprave in da torej po formalizaciji Pillitterijevega odstopa tudi sami potrdijo svoj odstop. To pomeni, da bi lahko že v teku tega tedna izvolili nov levičarski odbor, ki bi mu ponovno načeloval Pillitteri.

Danes pri Jottijevi delegacija manjšin

RIM — Predsednica poslanske zbornice Nilde Iotti bo danes sprejela delegacijo zveznega odbora za jezikovne manjšine v Italiji, ki jo bo vodil predsednik odbora Pietro Arduzone. Delegacija bo od predsednice zbornice zahtevala vključitev razprave o zakonu za zaščito jezikovnih skupnosti v Italiji na dnevni red zasedanj zbornice.

Isto zahtevo bo Jottijevi danes posredovala delegacija Furlanov, ki jo bo vodil predsednik videmske pokrajine Tiziano Venier. Ta delegacija se je sestala včeraj v Vidmu, kjer je med drugim z zadovoljstvom vzela na znanje dejstvo, da je predsednik dežele Furlanije-Julijske krajine Biasutti pismeno zahteval pospešitev razprave o tem zakonu.

Vprašanje zaščite jezikovnih skupnosti je bilo prvič odločno zastavljeno v prejšnji zakonodajni dobi, prav na pobudo treh furlanskih poslancev: sedaj že pokojnega Lorisa Fortune, socialista, ki je bil tudi poročevalec o tem vprašanju v komisiji za ustavno vprašanja, demokristjana Piorgioria Bressanija, sedanjega videmskega župana, in bivšega komunističnega poslanca Arnalda Baraccettija. Z novo zakonodajno dobo je to vprašanje nekoliko zastalo: številni poslanci so sicer vložili zakonske osnutke, razprava v komisiji pa doslej še ni stekla. Odtod nujnost posegov pri Jottijevi.

Kot znano, so že v prejšnji zakonodajni dobi ločili vprašanje zaščite slovenske manjšine od problematike ostalih jezikovnih skupnosti. Tedaj je obveljal dogovor, da bo o slovenski manjšini najprej razpravljala senat, o jezikovnih skupnostih pa poslanska zbornica. Besedilo zakona o jezikovnih skupnostih so v poslanski zbornici izdelali in odobrili v komisiji, predčasni razpust parlamenta pa je preprečil razpravo in glasovanje v skupščini. To besedilo sicer ni reševalo vseh problemov jezikovnih skupnosti, predstavljalo pa je pomembno priznanje manjšin, ki jih dejansko noben zakon v Italiji še ne priznava.

OPEC določil cene in kvote nafte Popustljivost Irana omogočila kompromis

BOJAN GROBOVŠEK

DUNAJ — Po šestih dneh pogajanj, prelaganj končne odločitve in očitnih nestrinjanj med udeleženci konferenca, se je v noči od ponedeljka na torek zaključilo srečanje trinajstih naftnih ministrov organizacije držav proizvajalk nafte (OPEC). Zaključni sklep je naslednji: do 30. junija 1988 naj bi za države OPEC veljala stara cena nafte, to je 18 ameriških dolarjev po sodu (159 litrov), njihova skupna dnevna kvota črpanja pa naj bi bila 15,6 milijona sodov. O eventualnem povišanju cene in dnevne kvote črpanja pa naj bi se naftni ministri pogovarjali julija prihodnje leto na svojem naslednjem sestanku.

Sporazum so podpisali predstavniki vseh držav članic razen Iraka, ki je bil zahteval, da se njegova kvota dnevnega črpanja izenači z iransko. Zato da bi zadržali vsaj delno enotnost nazvzen in sprejeli smernice za naslednjih šest mesecev, pa so naftni ministri sprejeli rešitev, ki je kompromisna glede na to, da praktično vse ostaja po

starem. Razlika je le v tem, da tokrat skupna kvota ne vključuje iraškega deleža (po prejšnjem sporazumu je bila skupna dnevna kvota 16,6 milijona sodov, vključevala je Irak, vendar pa je predstavnik te države že ob podpisu sporazuma izjavil, da za Irak ta kvota ni obvezujoča) in da je sedanja kvota rezultat odštevanja iraškega deleža od prejšnje.

Iransko-iraški spopad je bil nasploh poglavitno ozadje zapletov na konferenci. Ob iraški zahtevi po povečanju njegove dosedanje dnevne kvote črpanja je bila namreč na pogajalski mizi tudi ves čas iranska zahteva o povečanju cene po sodu (poskočila naj bi na 20 ameriških dolarjev), saj Iran in Irak potrebujejo vse več finančnih sredstev zaradi medsebojnega spopada. Obe državi pa je v zadnjih mesecih še bolj kot ostale članice OPEC prizadel padec vrednosti ameriškega dolarja (Iran in Irak kupujeta vojno opremo tudi v državah, kjer ameriški dolar ni temeljna plačilna valuta). Nasprotovanje

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V izredno naelektrenem ozračju

Danes volitve v Južni Koreji

SEUL — Po 16 letih diktature bo danes skoraj 26 milijonov južnokorejskih volivcev izbralo novega predsednika republike in bo tako posredno odločalo o obliki političnega sistema, ki naj bi v državi odsele veljal. Vsem je namreč jasno, da trije kandidati predstavljajo med seboj izključujoče si rešitve. Ob razpisu volitev se je domnevalo, da bo boj tekkel le med vladnim in opozicijskim kandidatom, izkazalo pa se je, da so razlike tudi med samima kandidatom opozicije nezdržljive. Na zadnjih volilnih zborovanjih so bili vsi kandidati, ki jim raziskave javnega mnenja pripisujejo približno enake možnosti uspeha, prepričani v volilno zmago.

Poznavalci južnokorejskih razmer sicer menijo, da ima kljub vsemu največ možnosti vladni kandidat Roh Tae Woo, ki ima za seboj poleg 2,5 milijona članov vladne stranke tudi domača sredstva množičnega obveščanja. Mnogi sicer ne morejo pozabiti dejstva, da je gene-

ral Roh Tae Woo sodeloval pri zadnjem državnem udaru in da je večkrat aktivno sodeloval pri zatrtju študentskih nemirov.

Roh Tae Wooju pa sta nedvomno olajšala nalogo opozicijskega kandidata, ki sta ob začetku volilne kampanje dostojno iskala privržence, ob koncu pa sta se odločila za nizke udarce, ki nedvomno mečejo na njiju temno senco. Zadnji primer se je pripetil prav na predvečer volitev, ko so na glasilu Kim Jung Samove stranke na prvi strani objavili obvestilo, da se je Kim Dae Jung odpovedal nastopu na volitvah.

V tem napetem predvolilnem ozračju so včeraj v Seul iz Bahreina pripeljali Majumo Hačijo, ki je zelo verjetno sodelovala pri zadnjem atentatu na letalo južnokorejske letalske družbe. V Južni Koreji so mnogi prepričani, da je ženska agentka severnokorejske tajne službe. Z istim letalom so pripeljali tudi truplo moškega, ki je ob prihodu policije naredil samomor.

Kakih 4000 železarjev z Raven na Koroškem z omikano stavko uresničilo svoje zahteve

RAVNE NA KOROŠKEM — Včeraj je stavkala celotna dopoldanska izmena v ravenski železarni - to je okrog 4.000 delavcev - in zahtevala višje plače. To je bil višje stopnjevanje delavske nejevolje, ki je prve resne znake kazala že v novembrskem krepkem upadanju proizvodnje, nato pa se je sprevrgla konec preteklega tedna v odkrito stavko v železarni. Predvčerajšnjim pa se je pričela prava stavka: nekaj pred poldnevom so ustavili delo v tozdu Strojni, narkar se je stavka zavlekla še v popoldansko izmeno, vendar je v njej sodelovalo različno število delavcev, od kakšnih 100 do 250, kjer so eni prihajali med stavkajoče, drugi pa se vračali na delo. Zvečer pa so se pridružili stavkajočim še delavci tozda Pnevmatika.

Medtem ko je predvčerajšnjim v nekaterih delih železarne proizvodnje še tekla razmeroma normalno - ves čas pa je bil proizvodni proces nemoten v topli obdelavi jekla - so včeraj ustavili praktično vse stroje, celo kovci so jih ugasnili - le metalurgi so delali, ker bi imelo ugašanje železniških agregatov prehude gmotne posledice.

Včeraj zjutraj so delavci sicer sprva normalno začeli delati, ko pa so zvedeli, da bo delavski svet zasedal in razpravljal o njihovih zahtevah, so se začeli zbirati in se jih je do devete ure nabralo v dvorani strojne obdelovalnice kakšnih 4.000 (od skupno 7.000 zaposlenih), med njimi tudi delovodje in skoraj vsi delavci skupnih služb. Enovito so terjali višjo plačo.

Vzroke delavskega nezadovoljstva je treba iskati v posledicah inflacije in s tem povezane druginje, pa tudi v bojazni pred napovedanim povišanjem stana in komunalnih prispevkov. Povod za štrajk pa je bila novica, ki se je razširila po Ravnah, da naj bi si jeseniški železarji navkljub tamkajšnji hudi izgubi dvignili osebne dohodke na povprečje 320 tisočakov. Gotovo pa je vplivalo na ta delavski skrajni ukrep spoznanje, da so bili s stavko uspešni tudi delavci v Makedoniji in v Litostroju.

Sprva so stavkajoči terjali 50-odstotno povišanje decembrske plače, ko pa so jim člani poslovodnega odbora pojasnili, da takšnega povišanja finančno železarne ne bi prenesla, so zahtevali 30 odstotkov večje plače.

Delavski svet je ustregel stavkajočim in je povrh sklenil, naj delavcem v decembru izplačajo še po 8.000 dinarjev iz inovacijskega dohoda. Določil je tudi delitve razmerja za sprejeto 30-odstotno povišanje: kurirka iz druge plačilne skupine bi naj dobila 43-odstotno povišanje, predsednik poslovodnega odbora (direktor), ki je v 31. skupini, pa 18-odstotno.

Take delitve pa stavkajoči niso marali sprejeti. Rekli so, da z inflacijo izgublajo največ tisti z nizkimi dohodki in zato zahtevali uravnilovsko zvišanje, vsem enako. Pogajanje med stavkajočimi in poslovodnim odborom je zato še nekaj časa trajalo, dokler vodilni niso popustili in bo 15. januarja vsak v železarni zaposleni dobil enako več - približno sto dodatnih tisočakov. S tem je bila stavka včeraj nekaj pred štirinajsto uro končana in je popoldanska izmena že normalno delala. Značilno za ta delavski upor je bilo, da je potekal mirno, rekli bi lahko skrajno spodobno. Ni bilo besednih napadov na vodstvo železarne, zvezo komunistov ali sindikat, tudi nezaupnice niso nikomur izrekli. Izpad proizvodnje - približno enega delovnega dne - v predelavi železarne - bodo nadomestili, tako so napovedali stavkajoči. (dd)

Odločna obsodba avstrijske šolske politike na Koroškem

DUNAJ — V novinarskem klubu Concordia so včeraj dopoldne predstavniki slovenske narodnostne skupine na Koroškem ter predstavniki komiteja za obrambo dvojezičnega šolstva obvestili avstrijske in tuje novinarje o posameznih vidikih sedanjih zapletov v zvezi z dvojezičnim šolstvom na Koroškem ter o avstrijski uradni politiki do slovenske manjšine na Koroškem nasploh.

Ugledni avstrijski sociolog dr. Wolfgang Dressler je tako med drugim opozoril na to, da je avstrijska uradna politika do manjšin najslabša, če jo primerjamo z uradno politiko v tistih zahodnoevropskih državah, kjer so manjšine prav tako ustavno in mednarodnopravno zaščitene (navedel je primer danske manjšine v ZRN in Nemcev na Danskem ter primer Južnih Tirolcev v Italiji).

Predstavniki evropskega komiteja za zaščito beguncev in izseljencev (CEDRI) s sedežem v Baslu je potrdil, da je tako imenovani koroški pedagoški model, za katerega se zavzemajo tri koroške stranke, po oceni njegovega komiteja izrazito segregacijski. Marjan Šturm, sekretar Zveze slovenskih organizacij na Koroškem pa je med drugim obvestil o številnih solidarnostnih akcijah v tujini. Med drugim je predstavil tekst predloga resolucije socialistične skupine v evropskem parlamentu (v evropskem parlamentu v Strasbourgu so zastopane vse stranke držav članic EGS), ki od Avstrije zahteva, naj v okviru dvojezičnega šolstva na Koroškem ne pride do nikakršnih sprememb, ter poziva Francijo in Veliko Britanijo kot sopolisnici avstrijske državne pogodbe, naj pri avstrijski vladi izrazita svojo zaskrbljenost zaradi možnosti kršitev manjšinskih pravic v Avstriji. Marjan Šturm je prav tako povedal, da namerava nizozemska liberalna stranka (VVD), ki se je že v preteklosti zaradi njene vprašljive »liberalnosti« zavzemala za izključitev avstrijske svobodnjaške stranke (FPÖ) iz liberalne internacionale, ponovno kritično oceniti politiko FPÖ nasploh, še posebej pa v zvezi s politiko FPÖ do slovenske manjšine na Koroškem.

BOJAN GROBOVŠEK

nadaljevanji

● Stavke

tajniki Pizzinato, Marini in Benvenuto. V poznih popoldanskih urah so pogajalci dosegli kompromis. Delavci so prekinili stavko, sindikalni voditelji pa so se obvezali, da bodo ob nadaljevanju pogajanj z Alitalio in ATI zahtevali bistvene izboljšave že sklenjenega okvirnega sindikalnega dogovora. Včerajšnje nenapovedano stavko so enotno proglasile teritorialne enote letalskega sektorja CGIL, CISL in UIL.

Protestna akcija je skoraj popolnoma ohrnila letalski promet po vsej državi. Negativni učinki stavke so tudi tokrat prišli do izraza na rimskem letališču, ki igra vitalno vlogo tako pri notranjih kot pri mednarodnih poletih. Alitalia in ATI sta bila prvič po več letih primorani ukiniti vse polete za Sicilijo in Sardinijo. V Rimu je bilo vsekakor ostražje precej napeto, ne samo zaradi stavke, ampak tudi zaradi glasnih protestov številnih potnikov, ki so ure in ure zaman čakali na vzlet tega ali onega letala. Stavka je ohromila tudi letališče v Ronkah.

Direkcija KPI je sinoči izdala tiskovno sporočilo, v katerem je ostro ožigosala zadržanje voditeljev Alitalie ter očitala ministrskemu predsedniku Gorii, da se je v vsej tej aferi vedel mlačno in neodločno. Istočasno pa komunisti pozivajo delavce letalskega sektorja, naj med bližnjimi prazniki prekinajo vse stavke.

● Popustljivost

iraškim in iranskim zahtevam s strani ostalih članic OPEC je bilo pogojeno z nasprotovanjem stopnjevanju iraško-iranske vojne obremen pa s strahom, da bi povečanje nafte kvote OPEC ali cene na prostem tržišču nafte, kjer je zalog dovolj, lahko učinkovalo v smeri cenovnega pada.

Na svojem julijemskem zasedanju naj bi naftni ministri proučili možnost o tem, da bi bila podlaga za določanje cene njihove nafte košara valut, ne pa ameriški dolar, kot je to praksa sedaj. Zaradi zapletov v Iranom in Irakom ta točka dnevnega reda — pa čeprav se je pričakovalo — tokrat ni bila deležna daljše obravnave.

Priprave na volilno-programsko sejo republiške konference Preobrazbo in nadaljnji razvoj SZDL uresničiti z večjim sodelovanjem baze

LJUBLJANA — Letošnja volilno-programska seja republiške konference SZDL ne bo čista kopija prejšnje. Predsednik Jože Smole uvaja novost. Referata tokrat ne bo bral, že danes so ga zato poslali vsem delegatom in drugim udeležencem seje - tako pridobilo čas pa bodo lahko koristno uporabili za poglobljeno razpravo. Najbrž bodo imeli frontniki iz vse Slovenije veliko povedati o (ne)učinkovitosti v minulem štiriletnem obdobju, še več pa o programu dela za prihodnje obdobje.

Na včerajšnjem predsedstvu, republiške konference SZDL je Smole na kratko že predstavil svoje poročilo. V njem med drugim razglablja o dilemah, kako in kam iz krize in o preobrazbi ter nadaljnjem razvoju Socialistične zveze. Predvsem naj bi jo gradili od spodaj navzgor, poudarili večjo vlogo krajevnih konferenc, množičnost, odprtost, pluralizem interesov in še kaj.

Predsednik fronte tudi meni, da je treba oblikovati take programe, v katerih bodo ljudje videli svo-

je neposredne interese, ker jih bodo le tako tudi voljni uresničevati.

Ko gre za gospodrske težave, je najhujši problem zagotovo inflacija ter njeno za zdaj še neuspešno brzdavanje in temu področju velja nameniti prav poseben poudarek. Predvsem naj bi si prizadevali za tak protinflacijski program, opozarja Smole, ki bo resnično spremenil družbenoekonomske tokove v Jugoslaviji. Dalje so pomembne ustavne spremembe, pa mednarodni odnosi, s poudarkom na reševanju problemov Kosova, ena izjemno pomembnih nalog Socialistične zveze je podružbljanje zunanje politike, kar je zdaj le beseda na papirju, pa skrb za manjšine v sosednjih državah. Tudi družbene dejavnosti so na mojem prepihu in treba bo o tem kaj konkretnega reči, še zlasti pa bo morala socialistična zveza v prihodnje nameniti več pozornosti socialni politiki. Kajti socialni problemi, tako vse kaže, se bodo še hudo zaostrovali.

V nadaljevanju se je Slavko Osredkar prebral »prečiščen« predlog evidentiranih možnih kandida-

tov za predsednika, podpredsednike, sekretarje in člane predsedstva republiške konference SZDL. »Prečiščen« zato, ker je od 11 kandidatov kar 6 odklonilo predlagane funkcije. Kot je dejal Osredkar, je izvršni odbor obravnaval tudi predlog evidentiranih kandidatov univerzitetne konference, ki je za predsednika predlagala dr. Veljka Rusa. Rus je bil med evidentiranimi kandidati in tudi v postopku, a so v fazi usklajevanja tudi že povedali, zakaj ne ustrezata kriterijem za predsednika.

Tone Anderlič pa je v imenu mladinske organizacije vprašal, kako so upoštevali sicer znane kriterije za določene funkcije. Zdi se mu, da niso bila podana enaka izhodišča za vse evidentirane kandidate, kriterij za selekcijo je bil nejasen, cela vrsta ljudi funkcij ni odklonila, pa se z njimi niso pogovarjali. Menil je, da je v volilnih postopkih Socialistična zveza naredila premalo in se vprašal, če je v javnosti dovolj ugodno vzdušje za torkove volitve, ali pa bodo z grenkim priokusom volili novo vodstvo.

NADA MAVRIC

Palestinske demonstracije v Gazi prerasle v krizo izraelske vlade

Ostrostrelec izraelske vojske med demonstracijami v Gazi

(Telefoto AP)

JERUZALEM — Stopnjevanje napetosti v Cisjordanji in Gazi, kjer se nadaljujejo spopadi med palestinskimi demonstranti in izraelsko vojsko, povzročata hude težave političnemu vodstvu države. Tudi včeraj je represija izraelskih okupacijskih sil terjala tri žrtve, 19 oseb pa je bilo ranjenih.

Stranke, ki sestavljajo izraelsko vladno koalicijo, so si ponovno v lahe. Vodja srednjedesničarske koalicije Likud, Šamir, je napadel laburistične vladne sogovornike, češ da podpirajo načrt mednarodne konference za mir izključno z namenom, da bi prevzeli vodstvo države.

Zunanji minister Šimon Peres je trenutno na uradnem obisku v Latinski Ameriki, njegov namestnik, tajnik laburistične stranke Baram, pa je Šamiru vrnil mlo za drago. Vodji Likuda je nanizal nekaj perečih vprašanj glede spoštovanja pravic arabskega ljudstva, ki živi na zasedenem ozemlju.

Kako lahko zahtevajo svobodo za Žide, ki živijo v SZ, pravi Baram, ko nočejo priznavati istih pravic Arabcem? Država je deljena, vodja PLO Ararat pa trdi, da se bo palestinsko ljudstvo borilo naprej za svoje pravice in obstoj na ozemlju, ki mu pripada.

V Bihaću zaslišali Hakijo Pozderca

BIHAĆ — Hakijo Pozderca, nedavno razrešenega člana sveta federacije, so na temelju odloka višjega sodišča v Bihaću včeraj pripeljali pred preiskovalnega sodnika tega sodišča, ki mu je odredil enomesečni pripor.

Hakijo Pozderca, eno ključnih osebnosti, vpletenih v afero Agrokomerc, so prijeli po zahtevi višjega javnega tožilstva v Bihaću, da proti njemu sprožijo preiskavo. V zahtevi navajajo, da je utemeljen sum, da je Hakija Pozderca storil kaznivo dejanje protirevolucionarnega ogrožanja družbene ureditve. (dd)

Milenkovičev uspeh na koncertu v Washingtonu

WASHINGTON — Mladi jugoslovanski violinist Štefan Milenković je sodeloval na velikem dobrodelnem koncertu, ki ga pred božičem tradicionalno prirejajo v Washingtonu. Na koncertu, ki ga je priredila najbolj ugledna ameriška televizijska mreža NBC, so sodelovali najuglednejši umetniki iz ZDA in tujine, zbori, med njimi tudi zbor dunajskih dečkov in orkester.

Na koncertu so bili predsednik Reagan s soprogo Nancy in najuglednejše osebnosti političnega, javnega in kulturnega življenja glavnega mesta ZDA.

Milenkoviča so napovedali kakor izjemnega umetnika iz Beograda, ki mu pravijo »mali Paganini«. Milenković je odigral kompozicijo Ave Maria in občinstvo ga je burno pozdravilo.

Ob koncu koncerta je predsednik Reagan v pozdravnem nagovoru spregovoril zlasti o Štefanu Milenkoviću.

Posnetek koncerta bo NBC posredoval za vso Ameriko 21. decembra. (dd)

Osnutek ZIS o cestah

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet je sprejel osnutek strategije razvoja prometa in zvez in predlog skupnega programa gradnje in financiranja Avtoceste bratstva in enotnosti ter magistralnih cest skupnega pomena.

Skupni program zajema poleg avtoceste še jadransko magistralo ter ceste Bosanski Samac - Zenica - Kar-deljevo, Šentilj - Maribor - Ptuj - Zagreb - Karlovac - Reka, cestni odsek madžarska meja - Subotica - Novi Sad - Beograd, Beograd - Titovo Užice - Bijelo Polje, Niš - Dimitrovgrad - bolgarska meja ter cesto Niš - Priština. (dd)

Več Jugoslovanov potuje v tujino

BEOGRAD — Jugoslovani vse pogosteje potujejo v tujino. Po podatkih zveznega sekretariata za notranje zadeve je v prvih desetih mesecih letošnjega leta mejo prestopilo 17 milijonov državljanov, to pa je kar za 14,6 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Povečalo se je tudi število tujih obiskovalcev, vendar občutno manj. V prvih desetih mesecih je prestopilo jugoslovanske meje 23,6 milijona tujcev, to je 4,5 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju. (dd)

Nesrečen začetek tedna za brazilsko letalstvo

SAO PAULO — Transportno letalo brazilskega vojaškega letalstva je strmoglavilo v Atlantski ocean, v bližini otočja Fernando de Naronha. Na krovu letala hercules C-130 je bilo 29 oseb. Reševalci trdijo, da najbrž ni preživelih. Potniki so bili funkcionarji podjetij, ki delajo na otočju. Reševalne ekipe so že zasledile razbitine letala.

V nedeljo ponoči pa so se na brazilskem letališču Belo Horizonte pri Sao Paulu za las izognili hudi letalski nesreči. Boeing 737 družbe Transbrazil je namreč zaradi okvare na podvozju pristal na trebuhu.

Hart ponovno kandidira?

NEW YORK — Na veliko presenečenje večine političnih opazovalcev se namerava Gary Hart ponovno vpisati kot kandidat demokratske stranke na skorajšnjih predsedniških volitvah. Gary Hart se je kandidaturi odrekel maja letos, ko je izbruhnila afera o njegovi domnevni ljubezenski avanturi s prikupno Donno Rice.

Hartova nezvestoba je menda še najmanj prizadela soprogo demokratskega kandidata, mediji pa so bili manj prizanesljivi. Gary Hart je vsekakor sklenil, da ne bo klonil. »O meni naj sodi narod,« je izjavil bodoči predsedniški kandidat.

Protislovne govornice o Homeinijevem zdravju

LONDON, TEHERAN — Zdravstveno stanje ajatולה Homeinija vzbujajo v zahodnih sredstvih javnega obveščanja veliko zanimanja. Kljub odločnemu zanikanju Irana pa vse kaže, da bo Homeinija na čelu iranske verske hierarhije kmalu zamenjal ajatulah Montazeri.

Ekipa angleških in avstrijskih zdravnikov je včeraj odpotovala v Teheran, ker se je zdravstveno stanje ajatולה Homeinija nenadoma poslabšalo in je sedaj 87-letni duhovni vodja islamske revolucije v komi. To novico so objavili na ugledni britanski reviji Time, v istem članku je tudi rečeno, da ima Homeini že nekaj mesecev hude nevrološke motnje.

Pisanje britanske revije so včeraj posredno zanikali v Zamaranu, predmestju Teherana, kjer Homeini živi in kjer naj bi celo sprejel obisk skupine vernikov. »Veliki voditelj revolucije« naj bi se, kot poroča iranska tiskovna agencija Irna, včeraj v mošeji Zamarana srečal tudi s svojci iranskih vojakov ali varuhov islamske revolucije, ki so umrli na iraško-iranskem bojišču.

Okrog doma Ruholaha Homeinija naj ne bi bilo v zadnjih dneh opaziti ničesar neobičajnega, ajatulah naj bi zato dobil le rutinske obiske visoke iranske državno-verske hierarhije. Iz tega zato mnogi sklepajo, da je Homeinejevo zdravstveno stanje normalno.

Včeraj je ameriška deviza padla le na tokijski borzi Končna postaja drsenja dolarja?

WASHINGTON — Včeraj se je v Italiji padec dolarja ustavil, saj je kotiral 1.199,87 lire, medtem ko je v ponedeljek veljal 1.198,25. Podoben položaj je ameriška deviza doživela tudi na ostalih največjih evropskih borzah. V Parizu se je dolar nekoliko okrepil, prav tako tudi na londonski borzi. V Tokiu pa je bil trend ameriškega »zeleca« popolnoma obraten. Tu je namreč dosegel na fixingu novi povojni minimum, saj je bilo treba zanj odšteti le 126,95 jena. Tokijski emisijski zavod je krepko posegel, kljub nakupu 500 milijonov dolarjev pa mu ni uspelo zavreti ponovnega padca dolarja.

Včeraj je bivši predsednik FED (centralne banke ZDA) Paul Volcker obiskal japonskega finančnega ministra Kiichija Miyazawaja. Pogovarjala sta se o ameriškem ekonomskem položaju ter o načrtih zmanjšanja ameriškega zveznega primanjkljaja. Volcker je med drugim dejal, da jim bo prav gotovo tudi uspelo znižati negativno postavko ameriške trgovinske bilance. Kotacija zlata pa je včeraj zdrknila pod mejo 500 dolarjev za unčo. V Londonu je na fixingu veljal 496,25, potem ko je v teku dneva padel na 493,70 dolarja na unčo. Izvedenci Cityja pa menijo, da bo cena zlata prihodnje leto znatno poskočila, porast naj bi bil kar 10-odstotni.

Kaj pa se je včeraj dogajalo na italijanski borzi? Z včerajšnjim dnevom se je zaključilo borzno leto 1987, ki ni bilo zelo spodbudno. Včeraj se je sicer indeks MIB zvišal za 1,33 odstotka in tako dosegel kvoto 686, v primerjavi z 2. januarjem je tako izgubil kar 31,4 odstotka. Včeraj so se nekatere važnejše delnice dobro odrezale, kot npr. Montedisonove, ki so pridobile 2,02 odstotka ter Fiatove (+1,94).

Danes pa se bo sestel medministrski odbor za cene (CIP), ki bo obravnaval smernice italijanske denarne politike za prihodnje leto. Na sestanku bo spregovoril tudi guverner Bance d'Italia Ciampi.

IO SKGZ o zadnjih pripravah na nedeljski občni zbor ki bo v Gorici

TRST — Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je v ponedeljek obravnaval zadnje priprave za šestnajsti občni zbor, ki bo v nedeljo, 20. decembra, ob 9.30 v Kulturnem domu v Gorici. Na dnevnem redu bosta poročili predsednika Borisa Raceta in tajnika Duška Udoviča, podelitev priznanj SKGZ, razprava in volitve novega glavnega odbora.

Izvršni odbor je potrdil že prej izdelani predlog, da se glavni odbor sestane takoj po volitvah in izvoli izvršni odbor zveze. Izvršni odbor je zato tudi na ponedeljkovi seji dokončno izdelal celotno kandidatsko listo za novi izvršni odbor, ki jo bo v skladu s statutom predložil na prvi seji novoizvoljenega glavnega odbora.

Končno je izvršni odbor tudi sklepal o podelitvi odličij boja in dela SKGZ.

V ponedeljek je bil gost izvršnega odbora predsednik ZK Slovenije Milan Kučan, ki je ponovil načelno obvezo slovenskih komunistov, da se borijo za priznanje pravic vseh delov slovenskega naroda. To načelo je tov. Kučan utemeljil tudi v razgovoru s predsednikom deželne vlade Biasuttijem, ko je utemeljeval nujnost globalne zakonske zaščite, o kateri ravni in sprejemljivosti pa lahko odloča samo neposredno prizadevanje slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Zanimiv razgovor se je razvil o prečnem jugoslovanskem političnem in gospodarskem položaju, pri čemer je Kučan ponovil tezo, da se je treba boriti za napreden socializem, usmerjen v bodočnost, v bogato demokratično samouravljalsko družbo. Zavzel se je za plodne gospodarske stike ob odprti meji.

Unija Italijanov Istre in Reke Koliko časa še brez denarja?

KOPER — Osrednja organizacija italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji se, kot je znano, tudi letos otepa s hudimi denarnimi težavami. Že po devetih mesecih so v Uniji »pridelali« 640 starih milijonov primanjkljaja, četudi so se obnašali skrajno varčno. Aktivisti v samoupravnih organih so denimo za svoje delovne poti prejeli še pred dva meseca dnevnico v višini 50 starih tisočakov; danes je ta bogatejša za dodatnih novih tisoč dinarjev, kar je kljub povišanju smešno malo. Težave so tolikšne, da ne morejo izpolniti statutarne obveznosti in sklicati redno letno programsko konferenco Unije.

Prazna blagajna Unije Italijanov Istre in Reke ni novost in v teh kriznih razmerah tudi ne posebnost. Pa vendar bi jo vsem težavam naše skupnosti navkljub ne smeli dovoliti. Unija ni običajna družbena organizacija prostovoljcev, ki bi jih združevale skupne želje in potrebe; tudi ni eno tolikih društev, v katerih posamezniki uresničujejo posebne interese. Unija je svojevrstna, tako po vsebini obstoja in delovanja, kot po organiziranosti. Verjetno je edina pri nas, ki združuje pripadnike iste narodnostne skupnosti v tako širokem prostoru dveh republik in to na način, ki preko Skupnosti Italijanov, regionalnih konzultov do predsedstva in njenih organov ter komisij omogoča glas slehernega posameznika. Nenehno opravlja povsem operativno delo v stikih in sodelovanju z matično Italijo, v čemer bi ji tudi težko našli sorodno organizacijo. V njej se stekajo vse niti bogate kulturne dejavnosti celotne narodnostne skupnosti, kar je za njen obstoj, za ohranitev in vzgojo narodnostne identitete bistvenega pomena. Brez večjih posledic ali družbene škode bi lahko prenehal izhajati časopis ali revija večinskega naroda, medtem ko bi enaka poteza pomeni-

la narodnostni skupnosti težak udarec. Lahko bi tudi pogrešali kakšen pevski zbor, morebiti dramsko skupino ali športno društvo, četudi vsako uklinjanje vedno koga prizadene in prikrajša. Za narodnostno ustvarjalnost bi to pomenilo veliko težjo izgubo, pomembno možnost manj za razvoj in ohranjanje lastne kulture, jezika in tradicije, kar je vendarle svojevrstno bogastvo za vse v skupnem prostoru, neglede na narodnostno ali kakršnokoli drugo pripadnost.

Na obeh republikah je torej pomembna poteza, da sistemsko uredita vprašanje potrebne denarja. Znano je, da je Slovenija vedno redno plačevala svoje obveznosti do italijanske narodnostne skupnosti, ki znašajo dve desetini celotne vsote. Spričo ponavljajočih se težav in posebnosti Unije Italijanov Istre in Reke pa bi za prihodnje veljalo razmišljati o enakih deležih obeh republik za njeno delovanje in poslovanje. Za druge potrebe, kot so denimo založba Edit, reška drama in drugo, pa naj bi, tako kot doslej, več prispevala republika Hrvaška. To pobudo so sprejeli v komisiji za narodnostni priobalni konferenci Socialistične zveze v Kopru, kjer so soglasno podprli tudi zahteve po zagotovitvi manjkajočega denarja za letošnje in prihodnje vsote za prihodnje leto.

Enaki so bili tudi sklepi in obravnava problematike Centra za zgodovinske raziskave v Rovinju. Ta edina tovrstna ustanova italijanske narodnostne skupnosti pri nas je letošnje delo začela z milijardno izgubo, ki se je zdaj že potrojila. Za programe 1988 leta pa bi potrebovali 15 milijard dinarjev, starih seveda.

Si bomo pri skrbi za narodnostno skupnost dovolili negativno oceno? Možnosti za popravni izpit namreč ni!

MIRJAM MUŽENIČ

V deželnem svetu FJK včeraj začetek razprave o proračunu

TRST — V deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine se je včeraj začel postopek za odobritev proračunskih dokumentov. V razpravo, ki naj bi se zaključila drevi, se je prijavilo preko trideset svetovalcev. Jutri bodo na sporedu replike poročevalcev in predstavnikov deželne odbora. Sklepno glasovanje pa naj bi bilo, po proučitvi vseh posameznih členov raznih proračunskih dokumentov in glasovalnih izjavah predstavnikov strank, v petek.

V razpravi so štirje zakonski osnutki: obračun finančnega leta 1986 (poročevalec večine republikanec Ciriani, manjšina pa komunist Ivan Bratina), finančni zakon za leto 1988 (poročevalec za večino demokristjan Cruder, za manjšino pa komunist Scampolo), deželni razvojni načrt ter večletni načrt 1988—1990 in proračun za leto 1988 (poročevalec za večino demokristjan Benvenuti, za manjšino pa komunist Padovan).

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Iz strokovnega tiska

KATALONSKI PREPOROD

V zvezi z manjšinami v Evropi je najpogostejše govori o problemih ali celo o izumiranju. Zato ne bo odveč, če iz strokovnega tiska, enkrat toliko, potegnemo tudi obraten, vzpodbuden primer neke narodnosti, ki doživlja preporod. V takem položaju so danes nedvomno Katalonci.

Katalonščina je eden izmed treh »narodnih« jezikov, ki so v rabi v Španiji, poleg splošno uradne špansčine (ostala dva sta baskovski in galicijski jezik). Katalonščino govori približno 6 milijonov prebivalcev (vseh prebivalcev Španije je 38 milijonov), ki živi na ozemlju, ki je trikrat obsežnejše od Slovenije in ki sega od sredozemske obale pri Alicanteju in Valencii do francoske meje in tudi preko nje. Ločeni enoti katalonskih dežel sta še Balearsko otočje in katalonska manjšina na Sardiniji, v mestu Alghero.

Na tem območju se je katalonski jezik, kot izraz specifične kulturne in družbene skupnosti uspešno razvijal do leta 1716, ko je doživel prvi resnejši udarec v moderni dobi. Kralj Filip V. je ukinil vse obstoječe avtonomije na španskem ozemlju, da bi uvedel neizprosno državni centralizem, ki je takrat veljal kot najboljšje jarmstvo za temeljito in učinkovito obvladanje družbenih sil.

Temu konservativnemu centralizmu so se Katalonci začeli uspešno upirati šele ob koncu prejšnjega stoletja, ko se je domače meščanstvo dovolj okrepilo, da je prevzelo to vlogo. Zaradi tedanje vloge Cerkve v družbi je bilo to gibanje nujno laično in eno njenih gesel je bilo: »zgraditi novo šolo za novo stoletje«. Vzgoja in izobraževanje sta tudi v Kataloniji dobila vlogo sile, ki mora in more spremeniti družbo.

Po prvi svetovni vojni, zlasti v letih do 1923 so nastali pogoji, ko si je katalonska narodnost lahko zgradila bistvene strukture za svoj razvoj. Že l. 1907 je nastal Katalonski študijski center, iz katerega sta izšla, v nekaj letih, prva moderna katalonska slovnica in slovar.

Diktatura generala Prima do Rivere (1923-1930) je zamrznila ta razcvet; didaktično in pedagoško delo se je umaknilo v ilegalno iz katere je stopilo z drugo republiko (1931-1939). Katalonska dežela je tedaj dobila avtonomni statut in katalonščina je postala uraden jezik, enakopraven špansčini. Z jezikovnega vidika se je položaj skoro normaliziral, ko so republikanske sile doživele poraz. S padcem Barcelone se je spet začelo temno obdobje katalonske zgodovine.

Francova diktatura je spet uvedla nemusliljen in brezobzirni centralizem, ki ni trpel nobene krajevne avtonomije in

»alternativnih« jezikov. Eno izmed gesel za utemeljevanje ponovne prevlade špansčine je postalo: »govori krščansko«, na tisoče knjig je bilo uničenih, učitelji premeščeni itd. Po prvih desetih letih najkrutejšega fašističnega zatiranja se je katalonska kultura spet začela organizirati. Pouk narodnega jezika se je spet pojavil v ilegali in najbolj znano oporišče tega katalonskega kulturnega odporišča je bilo v samostanu Montserrat, kamor si oblasti niso upale posegati.

Oblasti so pustile katalonski kulturi nekaj »prostora« šele po letu 1961, ko so se pojavile prve študije o sociolingvističnem položaju katalonščine, prvi pojavni tečaj katalonskega jezika in kulture in prvi, redki, učitelji narodnega jezika. Po letu 1965 se je katalonščina zasidrala tudi na barcelonski univerzi in v nekaj privatnih ustanovah. A birokratske ovire so bile preostre, zato je leta 1969 nastala poletna univerza na francoskem ozemlju, začela se je tudi intenzivnejša kampanja za uvedbo katalonskega jezika v šole in, vzporedno s kampanjo, tudi konkretno delo za pripravo primernega števila usposobljenega kadra.

Vremena so se Kataloncem dokončno zjasnila šele po Francovi smrti (1975). Leta 1978 je bila uvedena nova španska ustava, ki v členu 3 izjavlja: »Ostali španski jeziki bodo imeli uradno veljavo v okviru svojih avtonomnih skupnosti« in »Bogastvo španske jezikovne raznolikosti je kulturno premoženje, ki bo uživalo posebno spoštovanje in zaščito«. Istega leta je bil sprejet tudi »dekrét o dvojezičnosti«, ki je uvedel katalonski jezik na vse šolske stopnje pred univerzitetno ravni.

Naslednjega leta 1979 je katalonska pokrajina dobila še avtonomni statut, ki določa samostojen parlament in uradno veljavo katalonskega jezika na vseh področjih javne uprave.

Bližamo se današnjemu stanju in maksimalni normalizaciji jezikovnega položaja. To je omogočil zakon iz leta 1983, ki je nosil prav naslov: »Zakon jezikovne normalizacije«, ki je dokončno pojasnil cilje in področja razširitve katalonskega jezika.

Ta kratek opis katalonskega preporoda bi moral obsegati še nekaj podrobnejših novic o novo oblikovanem šolskem uveljavljanju katalonskega jezika, a s tem bi šli v prevelike podrobnosti. Podroben opis tega stanja pa je javljen v prvi številki letošnje revije *Riforma della scuola*, ki jo izdaja založba Editori Riuniti v Rimu.

Viljem Černo, predsednik TO SKGZ za Videmsko pred nedeljskim občnim zborom

»Zanimanje raznih krogov za Slovence je danes večje«

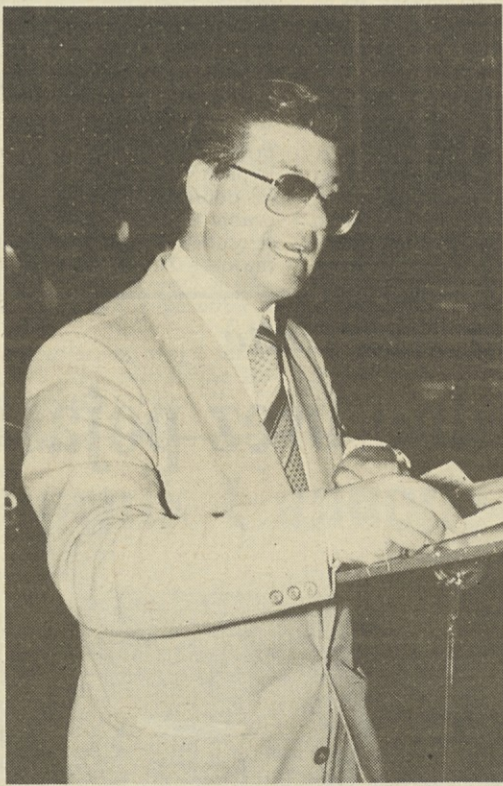
ČEDAD — »V tem obdobju je naš pokrajinski odbor imel vlogo kot struktura, ki uveljavlja in ustvarja kulturo in politično življenje Slovencev na Videmskem«. Tako je uvodoma poudaril VILJEM ČERNO, predsednik teritorialnega odbora SKGZ za videmsko pokrajino, s katerim smo se pogovarjali o sedanjem položaju Slovencev v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini, o odprtih vprašanjih, skušali smo opraviti očno opravljeno delo. »Pokrajinski odbor SKGZ je začel ustvarjati pozitivno politiko v razvijanju sodelovanja in krepitevi spoštovanja enega v drugega,« je nadaljeval prof. Černo. »Imeli smo stike z odborniki in s predsednikom videmske Pokrajine Venierom, ki so nas tudi obiskali, s predsednikom Gorskke skupnosti Nadiških dolin, z raznimi župani in političnimi predstavniki z našega področja. Razvili smo sodelovanje in razpravljali o problemih obmejnega področja s predstavniki Tolminske in z vidnimi osebnostmi republike Slovenije, kakor tudi s parlamentarci vseh strank ustavnega loka.«

Torej lahko rečemo, da se je odnos do nas spremenil v pozitivnem smislu.

Ustvarili smo zrelejšo politično demokratično, ki sprejema energije kulturnega bogastva te naše zemlje. Zanimanje raznih političnih krogov za vprašanje Slovencev na Videmskem je danes vsekakor večje. Pred leti je bilo problematično za nekatere politične sile celo priznati našo skupnost. Pravili so nam, da gre za delikaten problem. Skušali so nas ločevati od ostalih Slovencev, poniževati našo kulturo na raven neke lokalne, manjvredne kulture. Šlo je torej za nadaljevanje politike asimilacije. Danes je sodelovanje že toliko konstruktivno, da skupaj gojimo neko dobro voljo do reševanja odprtih problemov. Odpira se nov dialog.

Kdaj in kako je prišlo do teh političnih sprememb?

Težko je reči, kje je mejnik, morda potres. Vsekakor je bil dolg proces, šlo je za konstantno demokratizacijo življenja tega področja, ki prerašča določene ideje »nezaželenega« sosedsstva do Slovencev. Po drugi strani lahko rečemo, da gre za neko splošno zavedanje nas samih, kar se dogaja tudi pri naših sosedih Furla-

VILJEM ČERNO

nih, ki se prizadevajo za novo vzgojo, ki vrednoti narodno zavest kot neko vsesplošno dolžnost. Seveda so dosti ki temu prispevali odprta meja, pretakanje idej in informacij, dejstvo, da se daje v ospredje človeka kot subjekta, ki nosi svoje jezikovne navade.

Kakšna je vaša ocena sedanjega položaja Slovencev videmske pokrajine?

Zadnja leta je bilo veliko zanimivih pobud. Prikazali smo našo vitalnost preko meje s kulturnimi dnevi Slovenci tam za goro. Pokazali

smo nov utrip našega prostora tudi v Trstu in Gorici na Dnevu slovenske kulture letos. Na politični ravni, v okviru naših prizadevanj in razprave o zaščitem zakonu lahko poudarimo dve uspešni tiskovni konferenci v Vidmu; prvo smo sami priredili kot pokrajinski odbor SKGZ, drugo s predstavniki vseh Slovencev v Italiji.

Okrepile so se določene kulturne dejavnosti. Nadaljevali smo s tradicionalnimi nastopi. Nastale so nove pobude, ki kažejo tudi na literarno in glasbeno ustvarjalnost. Ustanovili smo tudi na Videmskem Zvezo slovenskih kulturnih društev in odprli nov urad, kakor tudi Slovensko gospodarsko združenje, ki povezuje naše gospodarstvenike.

Največ pa smo dosegli na področju izobraževanja, kjer se je naša dejavnost še bolj okrepila tako, da zaobjema šolski sektor v celoti. Pozitivne rezultate beležimo predvsem na področju dvojezičnega šolanja, kjer gre poudariti kvaliteto naše ponudbe pa tudi dober odziv našega teritorija.

Tudi na gospodarskem področju smo se okrepili in naredili en korak naprej s tem, da se je razširilo tudi na našo pokrajino Slovensko deželno gospodarsko združenje. Tako smo zasnovali nova povezovanja z obrtniki in drugimi gospodarskimi enotami, se povezali s trgovinsko zbornico in drugimi podobnimi organizacijami in institucijami. Pozornost smo posvetili tudi mladini in telesnokulturni dejavnosti ter nudili podporo ekipam iz Benečije.

Kateri so odprti problemi, ki jih nismo znali ali mogli rešiti?

Veliko je še problemov pred nami. Treba je analizirati potrebe vsega našega teritorija, zasnovati novo kontinuiteto dela, ki mora biti programirano in zaobjeti vso kulturno, družbeno in gospodarsko problematiko in to na vsem našem teritoriju tudi kjer smo bili manj aktivni. Moramo, dalje, osvežiti naše delovanje na bazi in ustvariti boljše koordinacijo med našimi organizacijami tako na pokrajinski kot na deželni ravni.

Kakšne naloge so sedaj pred nami?

Izluščiti moramo nove iniciative najprej na gospodarskem področju. Potrebujemo delovna

mesta že zlasti v gorskih vaseh kot na primer v bolj odročnih dolinah Tera, Karnajte in Kolovrata. S tem v zvezi je treba dati veliko pozornost mladim in novim, strokovnim kadrom, ter novi tematiki gospodarskega sodelovanja na meji.

Treba bo razširiti mrežo naših kulturnih društev na vsem teritoriju in jih okrepiti tam, kjer že delujejo. Pristopiti bomo morali tudi k znanstvenemu in strokovnemu delu; razširiti moramo tudi dvojezične knjižnice. Seveda se bomo morali še naprej prizadevati, da postane subjekt v tej fazi ko se razpravlja o zaščitem zakonu pa tudi o raznih deželnih in vsedržavnih posegih za gospodarski razvoj obmejnega področja. Še bolj bomo morali poskrbeti, da povežemo naše ljudi preko novih pobud, preko naših sredstev množičnega obveščanja pa tudi RTR Ljubljana in Radio TV Koper. Mislim, da bi moral v tem okviru tudi Primorski dnevnik zaobjemati vse interese in problematike vseh Slovencev v Italiji in torej tudi nas, ki živimo na Videmskem. Morali bi imeti svojega novinarja, kot tudi svojega nameščena na Radiu Trst A. Hkrati pa bi bilo potrebno oživiti tiskovni urad in zasebno radijsko postajo v Nadiških dolinah. Okrepiti in podpreti bomo morali vse pobude, ki jih oblikuje Zavod za slovensko izobraževanje na šolskem in glasbenem področju, tako da bo naša skupnost bolj izrazila svojo identiteto in uveljavila svoje interese.

Kako gledate v prihodnost?

Politično vidim preureditev našega ambienta, ker dopušča pluralizem interesov, vendar je situacija naših vasi in občin zelo zaskrbljujoča, ker ni še dovolj posluha, da se okrepí mednarodna vloga našega področja. Zato izostajamo, smo na obrobju in ne subjekt vseh naših življenjskih interesov.

Kako bi se v eni besedi opredelili? Ste optimist ali pesimist?

Sem skeptičen, ker veliko nujnih problemov se bo odlašalo v nedogledno rešitev, čeprav naše stanje potrebuje hitre in nujne ukrepe.

Pogovor zapisala
JOLE NAMOR

Glasovanje na naših šolah prireja Sindikat slovenske šole Danes in jutri referendumi šolnikov o kočljivih točkah delovne pogodbe

Slovenski šolniki bodo danes in jutri na referendumu izrekli svoja mnenja o vprašanih delovnih pogodbah. Referendum za slovensko učno, vodstveno in neučno osebje prireja Sindikat slovenske šole v sodelovanju z enotnim šolskim sindikatom CGIL, CISL, UIL.

Šolnikom bodo zastavljena štiri vprašanja. Prvo zadeva sklad za spodbujanje šolnikov. O tem govori 9. člen delovne pogodbe, ki se sklicuje na okvirni zakon za javne uslužbenke iz leta 1983. Ta zakon določa, da 0,8 odstotka skupnega sklada služi za priznanje za večji trud v sodelovanju z vodstvenimi organi, za razpoložljivost za suplence za eno ali več tedenskih ur, za dokumentirano sodelovanje na vsedržavnih izpopolnjevalnih tečajih in za podporo pri uvajanju novosti.

Ob podpisu pogodbe (9. februarja letos) je bilo v ta namen določenih približno 500 milijard lir. Del tega sklada (100 milijard) je bil pred meseci dodeljen za obnovo Valtelline, v finančnem zakonu za leto 1988 pa ni več te postavke, kar seveda zaskrbljuje šolske sindikate. Na pritisk temeljnih šolskih odborov COBAS je na referendumu predlagano, da se dve tretjini sklada porazdelita med vse šolske delavce, ostalo pa naj se nameni za omejen priznanja.

Drugo vprašanje na referendumu zadeva urnik učnega osebja. Ta obsega didaktični urnik v razredu, 210 ur letno za izpopolnjevanje, seje in delo v zbornih organih, in še osebno delo (na primer pripravo šolnikov na posamezne lekcije). Za boljše ovrednotenje in opredelitev 210 ur se morajo šolniki izreči, naj se odvijata delovni čas v celoti na šoli, delno na šoli za točno določene dejavnosti, naj bo ta urnik točneje opredeljen. Dejavnosti, ki presegajo določeno število ur, naj bodo plačane kot nadure.

V tretji točki je govor o službenem napredovanju učnega osebja. Poleg starostne dobe naj o napredovanju odločajo strokovnost, dokumentirane in potrjene izkušnje pri uvajanju novosti in drugo.

Za službeno napredovanje upravne, tehnične in pomožnega osebja naj bodo poleg starostne dobe merodajna priznanja za različno strokovno delo v sedanjih profilih, uvedba novih strokovnih profilov in poklicni naslovi.

Učno osebje je vabljen, da odgovori na prva tri vprašanja; vodstveno osebje bo izreklo svoje mnenje o prvem vprašanju, neučno osebje pa se bo izreklo o kriterijih za napredovanje v službi.

Sindikat slovenske šole je po napehtih desetdnevnih pogajanjih dosegel, da bodo glasovnice za referendume na slovenskih šolah v slovenščini; za prevod italijanskih glasovnic je poskrbel sindikat CGIL. Sindikat slovenske

šole je poudaril, da so slovenski šolniki še posebej zainteresirani za vprašanja, ki so bila vključena v referendum. Na slovenskih šolah je število obšolskih pobud, kot so na primer razni nastopi, šolske revije, razstave, krožki, zelo veliko; za vse to delo bi morali šolniki dobiti vsekakor ustrezno nagrado.

Referendumi bodo potekali na štirih naših šolah. Šolniki mestnih šol bodo glasovali danes na nižji srednji šoli Sv. Ciril in Metod pri Sv. Ivanu. Glasovanja bodo potekala od 12.30 do 14.30 in od 16. do 17. ure. Prav tako danes bodo šolniki dolinskega didaktičnega ravnateljstva glasovali na nižji srednji šoli Gregorčič (od 12. ure do 14.30 in od 16. do 17. ure). Jutri bodo glasovali šolniki openskega didaktičnega ravnateljstva (na nižji srednji šoli Kosovel na Opčinah) in nabrežinskega didaktičnega ravnateljstva (na osnovni šoli Šček v Nabrežini). Jutrišnja glasovanja bodo potekala od 12. ure do 14.30 in od 16. do 17. ure.

Nova številka Sindikalnega vestnika

Sindikat slovenske šole je izdal novo številko svojega glasila, Sindikalnega vestnika. SSS v njem podrobno informira svoje članstvo o referendumih o vprašanih sindikalnih pogodbah. Prav današnje in jutrišnje glasovanje šolnikov je bilo vzrok za preložitve občnega zbora Sindikata, ki je bil prvotno najavljen za petek, 18. decembra. Občni zbor SSS, ki bo že 30. po vrsti, je bil tako preložen na januar prihodnjega leta.

V uvodnem prispevku Stanka Skrinjarja je govor o splošnih sindikalnih vprašanjih, o letos podpisani delovni pogodbi, ki pa se bo iztekla že konec decembra, nadalje o kočljivih vprašanjih slovenskega šolstva, kot so reforma osnovne šole, prevod in prilagajanje novih učnih načrtov, učbeniki in volitve v zbornice organe. Poseben članek je namenjen bližnjemu občnemu zboru in nalogam, ki jih mora Sindikat še premostiti, da bo delo v organizaciji učinkovito steklo. D. Slapnik je prispevala podoben prikaz univerzitetnega študija naših učiteljev ob delu. V pedagoški študij ob delu, ki ga nudi ljubljanska univerza, se je lani vpisalo nad 30 tržaških učiteljev in vzgojiteljev. Večina le-teh je uspešno opravila 8 obveznih izpitov, tako da se je v drugi letnik vpisalo 27 slušateljev.

Med sindikalnimi vestni so omenjeni še doklada za dvojezično delo, vprašanje menze za učno osebje, nujni posegi za šolsko osebje, objavljeni pa so tudi roki za vložitve prošnje za premostitev in prehod v drug stalež.

S finančnim kritjem Evropske gospodarske skupnosti Zaposlovanje mladih iz rizičnih skupin

Pred nekaj meseci so v okviru psihiatričnih služb v Trstu začeli urediti poseben načrt za izobraževanje in zaposlovanje mladih iz rizičnih skupin. To naj bi bili mladi, ki se vrtijo ob robu družbenega dogajanja in bi brez specifične ter usmerjene pomoči javnih ustanov nikoli ne prišli iz začaranega kroga. Dosedanje negativne izkušnje na področju socialne varnosti so pokazale, da je treba obliko socialnih posegov vskladiti s potrebami, ki jih rojeva nova, post-materialistična družba. Razmerje med stroški in učinkom je tudi pokazalo, da je zgolj finančna oziroma materialna podpora preživela in da je treba vsa sredstva uporabiti tako, da se okrepí in utrdi avtonomija posameznika.

Ravnatelj psihiatričnih služb Franco Rotelli je v pogovoru za Primorski dnevnik pri tem dodal, da je načrt trileten in da ga je odobrila EGS, ki ga bo tudi financirala. Za prvo leto so že prejeli 800 milijonov lir. Značilnost načrta je delo v združenem modelu, skupno pa naj bi zaobjel okrog 80 ljudi. V Trstu že delujejo tri zadrage, ki so pogonale svoje korenine prav v psihiatričnih krogih: Il posto delle fragole, Lavoratori riuniti in Monte Pantaleone. V njih je stalno zaposlenih 180-200 ljudi, najbolj razvejano dejavnost pa ima prva. Trenutno upravljajo njeni člani bar v kompenzoriju bivše umobolnice (kmalu bodo tam pripravljali tudi tople jedi), gostilno ex Nemetz v Ulici Fianona, pred dvema mesecema pa so vzeli v najem penzion in znano restavracijo Tritone v Barkovljah. Rotelli je poudaril, da gre v prvi vrsti za pridobitniško dejavnost, torej za kakovostno gostinsko pobudo, ki naj povsem oskrbi ljudi, ki se ukvarjajo z njo. Isto velja tudi za preostale dejavnosti.

Zelo dobro se je že uveljavil servis za prevajanje, uradniške dejavnosti, pripravljane kongresov, tiskanje in pretipkovanje »Office« in ki bo prav v okviru načrta EGS opremljen s sodobnim računalniškim sistemom. Obrtniške dejavnosti bodo tudi doživele razmah. Zaenkrat delujejo estetski salon, laboratorij in trgovina za usnjene izdelke ter šiviljsko dejavnost, januarja pa bo začela delovati mizarska delavnica »Hill«, kjer bodo pod vodstvom tržaškega strokovnjaka izdelovali umetniško pohištvo. V karakteristični ulici nad rimskim amfiteatrom bodo v kratkem odprli butik z originalnimi oblekami. Rotelli je še omenil skupino, ki je opremljena z dvema tovornjakoma za prenos pohištva in pa skupino, ki je specializirana v gradbenih in vzdrževalnih delih. Umetniško plat bodo razvijali v okviru sedanjega gledališkega laboratorija, ki ga bodo opremlili tudi za produkcijo videoposov. S svojo 7-minutno produkcijo so se Tržačani že pojavili v mladinski oddaji Tandem in vse kaže, da je ta dejavnost perspektivna in tudi finančno privlačna. Naj še omenimo, da ima združba Lavoratori Riuniti v zakupu čiščenje nekaterih tržaških menz in drugih objektov, zadruga na Pantalejmu nu bo odprla še dve zelenjavni trgovini, osnovno dejavnost pa bo usmerila v vzdrževanje parkov in zelenic. Ekstenzivno obdelovanje se ne izplača, tako da se bo v bodoče omejila na gojenje rož in rastlin ter na biološko pridelovanje nekaterih vrst zelenjav.

V načrtu je torej ustvariti vedno več delovnih situacij, v katerih naj bi bili zaposleni po 3-4 mladi, ki bi čimbolj izboljšali kvaliteto svoje dejavnosti. V načrtu imajo tudi, da bi obstoječe zadrage povežali v konzorcij in v njegov upravní svet poklicali vidne predstavnike družbenega in sindikalnega sveta, kar naj bi celotni zamisli dalo ugleden in formalen pečat.

Drevi v Kulturnem domu koncert Pro Arte Ensembla iz Gradca

V dvorani tržaškega Kulturnega doma bo drevi ob 20.30 koncert Pro Arte Ensembla iz Gradca. Gre za prvovrstno koncertno prireditev na pobudo Glasbene matice. Spored tega koncerta graških specializistov za sodobno glasbo obsega tri novosti iz zadnjih dveh let in »staro« sodobno glasbo iz leta 1962. Pod vodstvom dirigenta Karla Ernsta Hoffmanna bo ansambel igral skladbe Pendereckega, Kopelenta, Merkuja in Niederra. Posebej gre opozoriti na Niederra skladbo »Kersnik«, saj bo krstna izvedba 2. inačice.

Odpri jo bodo v petek na Pomorski postaji Še več skrbi kakovosti na letošnji prodajni razstavi umetnostne obrti

Tudi letos, in sicer od prihodnjega petka do ponedeljka, bo na tržaški Pomorski postaji tradicionalna prodajna razstava izdelkov umetnostne obrti, šesta po vrsti, ki jo skupaj prirejajo tri stanovske organizacije, in sicer Italijanska obrtna konfederacija CNA, Slovensko deželno gospodarsko združenje in Združenje obrtnikov (Associazione artigiani). Predstavniki pripravljalnega odbora, ki so ga tri organizacije ustanovile že lani, so cilje in pomen te obrtniške božične prireditve predstavili na včerajšnji tiskovni konferenci v Novinarskem krožku.

Predsednik pokrajinske CNA Chicco je poudaril predvsem dejstvo, da so umetnostni obrtniki združili svoje moči z namenom, da bi javnosti predstavili tako svojo dejavnost kot problematiko tega specifičnega sektorja. Tajnica tržaške obrtne sekcije SDGZ Silva Bogatec se je v imenu pripravljalnega odbora zahvalila za sodelovanje Trgovinskih zbornic, Velesejske ustanovi in Tržaški hranilnici CRT, posebno toplo zahvalo pa je izrekla dijakom in učiteljskemu zboru Mednarodne šole v Trstu, ki so na temo

umetnostne obrti prispevali likovne izdelke. Eno izmed risb so uporabili za plakat razstave, vse ostale, ki so jih narisali otroci, stari od 3 do 12 let, pa bodo razstavili na Pomorski postaji.

Letošnja 6. prodajna razstava umetnostne in darilne obrti bo odprta od petka, 18., do vključno ponedeljka, 21. decembra, od 10. do 20. ure. Predstavila se bo v nekoliko prenovljeni obliki z ozirom na pretekla leta in bo odrazila prizadevanja, ki jo — tudi po oceni predstavnikov zavoda za razvoj obrti ESA — uvrščajo med prireditve deželnega pomena. Raznolikost izdelkov — je poudarila Silva Bogatec — bo ponažorila vitalnost in ustvarjalnost tržaške umetnostne obrti, ki je v zadnjih letih dokazala, da nima ničesar zavidati izrazom ustvarjalnosti v drugih delih dežele in države.

Dejstvo, da bo razstava v posebno prijetnem trenutku pred božičem, ko je primerna zamisel o darilu se posebno dobrodošla, pa ne sme potisniti v ozadje težave in probleme, s katerimi se mora v Trstu spoprijemati kakovostna obrt. Že leta je v razpravi vpraša-

nje kulturnega in razstavnega centra, ki ni bil nikdar ureden, kljub finančni pripravljenosti zavoda ESA. Razpravlja se nadalje o oživljanju zgodovinskega mestnega jedra, ki se ne more omejiti le na urbanistični vidik, ampak bi moralo po vzoru drugih mest privabiti vanj obrtnike, tako zaradi njihovega kulturnega kot gospodarskega prispevka. Medtem pa tržaško zgodovinsko jedro vztrajno propada... In to prav v mestu, v katerem je javna in zasebna industrija že dolga leta v krizi in kjer ne prostaja drugega kot iskati nove proizvodne in komercialne rešitve. Na našo srečo — je zaključila Silva Bogatec — pa se v zadnjem času razvija sodobni terciarni sektor, v okviru katerega ima poleg trgovine in turizma svoje mesto tudi obrt. Ne smemo pa pozabiti, da Trst poleg te vsakoletne božične razstave umetne obrti potrebuje še druge prireditve, ki bi v teku leta obrtnikom omogočile ovrednotiti in prodati svoje izdelke, še zlasti v prostoru Alpe-Jadran.

Predsednik Velesejske ustanove Marchio je na tiskovni konferenci predlagal, da bi razmislili o možnosti prirejanja božične prodajne razstave na razstavišču pod Montebellom, kjer bi imela več prostora in možnost mednarodne udeležbe s prostora Alpe-Jadran. Možnost, ki pa je obrtniki niso sprejeli kot odresilne zamisli, saj bolj kot k velikim komercialnim razsežnostim težijo k kakovosti okolja, v katerem bi njihovi izdelki prišli do izraza po svoji kulturni in ustvarjalni vsebini. Tak prostor mora biti v središču mesta in vključen v dialog z njegovim zgodovinsko in kulturno dediščino. Skratka, kot so včeraj znova poudarili, se umetnostni obrtniki hočejo vrniti v obnovljeno zgodovinsko središče mesta, želijo si razstavnih prostorov in zahtevajo najnujnejše pogoje za razvoj svojih dejavnosti. V teh njihovih zahtevah sta jih podprla tako predstavnik ustanove ESA inž. Selan kot direktor deželne službe za obrtništvo dr. Tessarollo. Pripravljali odbor pa je svoj program dela osnoval prav na potrebi po ekonomskem razvoju in po kulturnem ovrednotenju umetnostne obrti; v ta namen je predvidel nujno soočanje z zavodom ESA, s Trgovinsko zbornico in s krajevnimi upravami, predvsem s tržaško Občino, zgledujoč se po primerih tolikih drugih italijanskih mest, kjer je umetnostna obrt ovrednotena kot sestavni del njihovega gospodarskega, kulturnega in družbenega bogastva. (vb)

Skupščina delavcev Aquile tokrat na Trgu Unità Nekatera odprta vprašanja še vedno brez pojasnila

Delavci žaveljske naftne rafinerije Aquila so se odločili za nekoliko drugačno protestno akcijo. Sindikalna federacija CGIL, CISL, UIL je namreč včeraj sklicala skupščino na Trgu Unità, nakar sta delavce sprejela župan Staffieri in podžupan Seghene. Predstavniki tovarniškega sveta sta ju v imenu vseh delavcev še poslednjič zaprosila, naj občinski odbor zavzame jasno stališče glede žaveljskega obrata, še posebej pa naj se občinsko vodstvo z županom na čelu pozanima pri pristojnih organih o postopku za podaljšanje dopolnilne blagajne. Kot običajno, je Staffieri obljubil, da bo zadevo predložil občinskemu odboru.

Drugi, žal že rutinski obisk, so delavci Aquile včeraj zjutraj opravili tudi pri podprefektu dr. Mazzurcu in mu obnovili svoje zahteve. Beseda je tekla tudi o družbi Sasea, ki se baje ponovno zanima za odkup rafinerije in obalnega skladišča. Vprašljivo je namreč, v kolikšni meri sta bili vlada in deželna uprava dosledni pri preverjanju vseh ponudb, ki so se v preteklosti

zvrstile za žaveljski obrat. Vprašanje je toliko bolj odprto, saj je Sasea svojčas zahtevala financiranje v višini 50 milijard za usposobitev žaveljske rafinerije, hkrati pa je zagotovila popolno zaposlitev delavcev, medtem ko so zahteve Montedisona veliko večje in, kot znano, v škodo zaposlitvene ravni. Pristojne oblasti so namreč takrat zatrjevale, da Sasea ni najbolj zanesljiv poslovni partner, in so zato osredotočile pozornost na domačo ponudbo, torej na finančno-gospodarsko velikanko Montedison. Vsi ti namerni ali nenamerni manevri zahtevajo danes pojasnila, ki jih je ministrstvo za industrijo dolžno dati čimprej. Podprefekt Mazzurco se je strinjal z zahtevami sindikata in delavcev in zagotovil vso svojo podporo pri nadaljnjem razčiščenju celotne zadeve. Sindikalisti CGIL, CISL in UIL ter delavci Aquile pa se bodo ponovno zbrali na skupščini jutri zjutraj ob 10. uri, čeprav postajajo možnosti za rešitev položaja delavcev in dopolnilne blagajne iz dneva v dan šibkejše.

Delavci žaveljske rafinerije Aquila včeraj zjutraj na Trgu Unità

Do zadnjega razdvojenost med bivšo koalicijo Občinski odbor vendarle sklical skupščino za sklep o odstavitvi

Včeraj je vendar prišla, dasi ne brez težav, odločitev tržaškega občinskega odbora o sklicanju izrednih sej skupščine, na katerih bodo razpravljali in glasovali o predlogu za odstavitvi listarskega župana Staffierija. Posebne tajne seje bodo prihodnji ponedeljek, 21. t. m., nato pa še 30. decembra in 8. januarja prihodnjega leta, torej prav ob božičnih in novoletnih praznikih, kot smo napovedovali v preteklih dneh. Stranke nekdanje večinske koalicije, ki vodijo tržaško Občino in Pokrajino (in ki jo lahko smatramo za razpuščeno, odkar so že pred več tedni demokristjani in socialisti, ob podpori tudi drugih manjših strank, zahtevali »izničjenje« oziroma odstop izvršnih organov obeh uprav), so ostale sicer do zadnjega razdvojene, toda odločitev je le morala priti, ker se ni bilo več mogoče izogniti zakonskim predpisom.

Še včeraj zjutraj so se tajniki (ali njihovi namestniki) strank bivše večine, Cecovini za Listo za Trst, Tripiani za demokristjane, Seghene za socialiste, Pacor za republikance in Pierandrei za socialdemokrate, razšli brez odločitve, ali naj izredne seje občinske skupščine o županovi odstavitvi sploh skličejo. Kot se je izvedelo, so temu nasprotovali socialisti in listarji. Tako se je kmalu popoldne sestal občinski odbor brez vsakega pravega napotila strankinih vodstev. V zadnjem trenutku, ker je bilo treba vsekakor nekaj sklepati, so morali torej odborniki glasovati. Za sklicanje izrednih sej občinskega sveta o odstavitvi so se izrekli demokristjani, listarji (ki so se očitno premislili) in socialdemokrate De Gioia, ki mu je po zakonu poverjena naloga, da kot starejši odbornik namesto župana skliče skupščino, proti so se izrekli socialistični odborniki, medtem ko je namestnik odbornika Rossi (PRI), ki itak nima glasovalne

pravice, pred glasovanjem zapustil sejo.

Sklep o sklicanju skupščine v zvezi z odstavitvijo je bil torej sprejet le z večino glasov v odboru, ki ga je k temu spodbudil tudi opomin, ki ga je včeraj zjutraj poslala svetovalska skupina KPI odborniku De Gioia, predsedniku Pokrajinskega nadzornega odbora in tržaškemu prefektu z brzojavkami, ki so jih spomnile, da je že minilo po zakonu predvidenih 10 dni (od 4. decembra, ko je bil vložen predlog sklepa »po svetovalski pobudi« s podpisami 20 zastopnikov KPI, Tržaškega gibanja, Mestne liste, Slovenske skupnosti in MSI), ki jih določa zakon kot rok za sklicanje izrednih sej skupščine v takih primerih.

Prihodnji ponedeljek se bo torej začela razprava, po vsem videzu vneto in skrajno polemična, o Staffierijevi odstavitvi. Pri prvem glasovanju je za razrešnico županu potrebna dvetret-

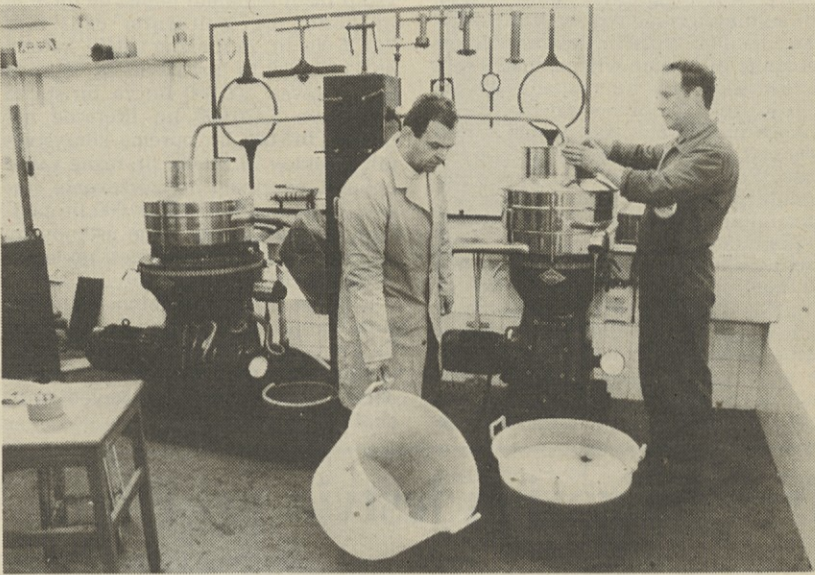
jinska večina, torej kar 40 glasov. Ista večina je potrebna tudi pri drugem glasovanju, ki bo na naslednji seji 30. decembra, medtem ko je za odstavitvi župana pri tretjem glasovanju potrebnih le 31 glasov, toda v tem primeru razrešnica ni avtomatična, pač pa o njej odloča prefekt, oziroma državna oblast. Kot je moč sklepati po zadržanju in izjavah raznih strank, je težko pričakovati, da bi v občinskem svetu zbrali dovolj glasov za Staffierijevo odslovlitev, ker bi moralo sklep podpreti poleg predlagateljev še 20, oziroma vsaj 11 svetovalcev iz vrst bivše večine. To pa je malo verjetno, ker je PSI že povedala, da bo glasovala proti (češ da je predlog o odstavitvi povsem nesprejemljiv način političnega boja), demokristjani pa kljub ostri kritiki Staffierijevega vodenja uprave bržkone ne bodo hoteli do skrajnosti zaostriiti odnosov z Listo za Trst. Ker pa bodo glasovanja o odstavitvi potekala tajno, ni mogoče izključiti presenečenja.

V petek bosta zasedala dolinski in devinsko-nabrežinski svet

V petek, 18. t. m., se bo sestal dolinski občinski svet. Dnevni red je dokaj natrpan, saj poleg poročila župana o raznih občinskih zadevah obsega med drugim vprašanja delne variante štev. 10 k občinskemu regulacijskemu načrtu, prilagoditev šolskih stavb, občinskega gledališča Prešeren in telovadnice pri Domju novim protipožarnim podpisom, odobritev podrobnostnega načrta za področje, ki ga regulacijski načrt namenja mali industriji in obrtništvu, resolucijo o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti in končno še urejanje staleža osebja. Začetek seje ob 18.30.

Iste dne se bo ob 19. uri sestal na izredni seji tudi devinsko-nabrežinski svet, ki ima na dnevnem redu kar 35 točk, tako da se bo skupščina predvidoma ponovno zbrala tudi v ponedeljek, 21. decembra, ob isti uri. Med pomembnejšimi sklepi, o katerih bodo občinski možje odločali, so odobritev davkov in pristojbin, povezanih s finančnim proračunom, dodelitev prispevkov domačim športnim in kulturnim društvom, izvajanje nove delovne pogodbe za občinske uslužbenice in resolucija o seslanskem zbiralniku plina, ki na zadnji seji ni bila izglasovana, zaradi česar so komunisti zapustili dvorano.

Torkla Kmetijske zadruge je včeraj začela z delom

Torkla pri Domju je včeraj končno začela stiskati letošnji oljčni pridelek. V prostorih Kmetijske zadruge je bilo že navsezgodaj vse živo. Tudi stiskanje oljke je namreč eno od tistih opravil, ki so bila na kmetih včasih pravi praznični obred, s katerim se je dejansko zaključilo kmetijsko leto. Delček tega prazničnega razpoloženja pa se je ohranil do današnjih dni, ko je kmečko življenje sicer izgubilo dober del nekdanjega čara in idiličnosti. V industrijski coni pri Domju, sredi raznovrstnih industrijskih obratov se vendarle obnavlja, četudi v drugačnih pogojih, nekdanji obred, ko se trud nabiralcev oljke, še vedno tako odvisen od vremenskih razmer, magično spreminja v žlahtno temnorumeno tekočino.

Tudi letos so vremenske razmere narekovale datum začetka stiskanja oljnega pridelka. Medtem ko se je torkla lani oglasila že prve dni decembra, je bilo treba letos to opravilo premakniti na 15. december, ker so

oljke, zlasti belice, ki jih je v naših krajih največ, dozorevale počasneje in se je zato začelo njihovo obiranje z zamudo, kot je bila letos v zamudi tudi trgatve. Nekoliko drugače je bilo v miljski občini, kjer so oljke dozorele prej in se je tudi obiranje začelo prej. Obiralci so se tako dogovorili za premaknitev datuma na nedavnih sestankih v Borštu in v Miljah, na katerih je bilo določeno, da se datum stiskanja sicer premakne na poznejši datum, da pa bodo pri stiskanju oljke imeli prednost miljski pridelovalci.

V torkli bo letos dela na pretek. Prijavilo se je namreč toliko pridelovalcev (pa ne samo z Miljskega in Dolinskega, temveč tudi s kriškega brega ter celo iz drugih krajev dežele), da se bo stiskanje oljke potegnilo krepko čez novo leto. Tudi pridelka je letos znatno več kot lani, ko ga je zimska pozeba pobrala skoraj polovico. Računajo, da bodo letos zmastili kakih šeststo ali sedemsto stotov oljke, medtem ko je lanska količina pridelka komajda dosegla 240 stotov. Kakšna pa bo kakovost letošnjega olja? Na to vprašanje je še preuranjeno odgovarjati, čeprav je mnenje marsikoga, da si bomo letos lahko obližnili prste.

Torkla pa letos ne bo stiskala samo takajšnjih »severnih« oljk, in to je glavna novost njenega letošnjega obratovanja. Prvič bodo namreč mastili tudi oljke, ki jih bodo že danes ali najkasneje jutri pripeljali iz Apulije. Naročili so jih kakih sto stotov, potem ko je Kmetijska zadruga predhodno sprejemala (in še sprejema) naročila vseh tistih, ki nimajo dovolj ali sploh nimajo svojih oljk, a bi kljub temu radi prišli do olja. Pri Kmetijski zadruzi so nam naročili, naj napišejo, da je še nekaj nabavljena pridelka na razpolago in naj zainteresirani zato čimprej naročijo apuljske oljke, ki jih bo torkla potem stisnila v olje.

Javna skupščina za ustanovitev Enotne zelene liste

V petek ob 17. uri bo v dvorani hotela Excelsior javna skupščina, na kateri naj bi ustanovili Koordinacijski odbor zelenih. Pobudniki si zamišljajo, da bi novoustanovljeno telo lahko združevalo tako posamezne državljane kot organizacije in skupine, ki bi radi dali svoj doprinos za zaščito narave, okolja, mirovne politike in državljan-skih pravic. Na srečanju bodo razpravljali tudi o možnosti za ustanovitev Enotne zelene liste, ki naj bi se predstavila na prihodnjih volitvah.

Petkovega srečanja se bosta udeležili tudi vsedržavni predstavnici Vse-državne federacije zelenih list Alesandra Cecchetto in Dariana Giglioli. Med tržaškimi pobudniki za novo stranko so Paolo Angiolini, Maurizio Bekar, Gigliola Cattaruzza, Oriana Farfua, Giorgio Millo, Lino Santoro, Fulvio Simonutti in Andrea Wehren-fening.

† Po kratki boleznini nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in ded

Dominik Pernarčič

(MENIGO)

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 16. t. m., ob 13.30 iz hiše zlasti v Štivanu št. 23.

Žalujoči žena Valerija, sinova Livio in Boris z družino ter drugi sorodniki

Štivan, 16. decembra 1987

V priredbi odseka za zgodovino pri NŠK in ZSKD

Danes zaključek seminarja o arhivistiki

S predavanjem Eme Umek o varovanju arhivske kulturne dediščine v Sloveniji se je včeraj popoldne v Gregorčičevi dvorani začel dvodnevni seminar o arhivistiki, ki ga prireja Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev. Za njo je dr. Jože Zontar govoril o razvoju in perspektivah arhivistike, prvi dan seminarja pa so sklenili s poročilom Vladimira Žumera o varovanju dokumentar-nega in arhivskega gradiva do izročitve arhivskim institucijam.

Seminar se bo nadaljeval danes na sedežu Odseka za zgodovino v Ul. Petronio 4. Najprej bo Vladimir Žumer govoril o arhivistu in njegovem delu, zatem pa bo isti predavatelj skupno z Mojco Grabnar in udeleženci predav-anj prikazal praktično delo z arhivskim gradivom, ki ga hrani Narodna in študijska knjižnica v Trstu.

Popoldanski del seminarja bo spet v Gregorčičevi dvorani. Mojca Grabnar bo govorila o vrednotenju društvenih in privatnih arhivov, Marjan Dob-bernik pa o etiki restavriranja in o konserviranju arhivskega gradiva.

Nadaljuje se »tržaška mesna vojna«

Negativen izid včerajšnjega preizkusa v proseški klavnici

Za klavce dveh tržaških zadrug, ki so delali v stari občinski klavnici pri Sv. Soboti, je bil včerajšnji poskus v proseški klavnici negativen. Kot je bilo dogovorjeno, so v jutranjih urah prepeljali na Prosek deset bikov, od katerih so jih zaklali šest, ostale štiri pa so prepeljali nazaj v hleve pri Sv. Soboti. »Proseška klavnica je povsem neustrezna in nevarna,« je izjavil član zadruge Roberto Ulcigrai, medtem ko je predsednik Združenja tržaških mesarjev Giorgio Zoch potrdil, da na Proseku ni mogoče klati že zato, ker ni ustreznega tekočega traku med klavnico in hladilniki, kamor mora sveže meso takoj po zakolu.

»Tržaški mesni škandal« se torej nadaljuje. Za klavce obeh zadrug pa se ne bo nadaljeval poskus v proseški klavnici, v nasprotju s tistim, kar so včeraj poročala krajevna občila. Predstavniki klavcev in mesarjev so nam včeraj še enkrat zagotovili vso svojo pripravljenost za nadaljevanje dela, ki ga toda nimajo kje opravljati. Prav zato odklanjajo vsako odgovornost za položaj, v katerem se je znašel mestni trg z mesom. Naj dodamo, da je za njegovo zalaganje potrebno dnevno zaklati povprečno 70 do 80 glav živine, zasebne klavnice pa zmorejo le kakih 40 odstotkov te količine.

Kako se bo končala ta »mesna vojna«, je najbrž še vedno prezgodaj napovedovati. Dejstvo je, da ne koristi ne odjemalcem, pa niti klavcem, me-

sarjem, grosistom in uvoznikom, ki so morali proti svoji volji prekrizati roke. In konec koncev ne more koristiti niti krajevnim upravam oziroma tržaški Občini, ki jo zakon obvezuje, da mora zagotoviti službo klanja živine za potrebe mestnega trga. Če je morala stara klavnica pri Sv. Soboti zapreti vrata, da bi naredili prostor za gradnjo novega stadiona, pa to še ne pomeni, da mora mesto ostati brez mesa in da z malo dobre volje ni mogoče najti drugih, ustreznih prostorov za občinsko klavnico.

Okrogla miza KPI o reformi sodstva

Danes ob 17.30 bo v Hotelu Savoia Excelsior okrogla miza na pobudo tržaške federacije KPI na temo: »Nujnost reform na pravosodnem področju in pravice državljanov: prednostne pobude KPI«. Prisostvovali bodo sen. Francesco Macis, predsednik odbora za izvolitev in imuniteto parlamentarcev, prof. Giorgio Spangher s pravne fakultete Tržaške univerze, za Združenja sodnikov in Odvetniške zbornice pa dr. Bruno Cherchi in dr. Lucia Musti (sodnika pri sodišču za mladoletnike) ter namestnik državnega tožilca Dario Grohman. Predsedovala bo sen. Jelka Gerbec, odgovorna za komisijo za pravosodje.

Obisk ministra za raziskave prof. Rubertija

S predavanjem o politiki znanstvene raziskovanja v Krožku za kulturo in umetnost je sinoči minister za znanstvene in tehnološke raziskave prof. Antonio Ruberti začel svoj dvodnevni obisk v Trstu.

Danes dopoldne bo obiskal Center za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah, zatem se bo v miramarskem Centru za teoretsko fiziko srečal s predstavniki tukajšnjih znanstvenih in raziskovalnih ustanov.

Popoldne bo ministra Rubertija sprejel predsednik deželnega odbora Biasutti. Srečanju bo sledila tiskovna konferenca, na kateri bo govor o razvoju znanstveno-tehnoloških raziskav v Trstu in v Furlaniji-Juljski krajini. Ob 18. uri se bo minister na univerzi srečal še z rektorjem Fusarolijem in univerzitetnimi docenti.

Odbornik Cannone obiskal Dijaški dom

Odbornik za socialno skrbstvo pokrajine Trst Salvatore Cannone je v spremstvu socialne delavke Odile Bufon obiskal včeraj slovenski Dijaški dom Srečko Kosovel v Trstu.

Domski delavci so gosta seznanili z delom in smotri slovenskega dijaškega doma, nakar so prešli na konkretno obravnavo odprtih in še vedno nerešenih problemov. Tu gre predvsem za organizacijske in finančne obveznosti tržaške Pokrajine do slovenskih socialno ogroženih in prizadetih otrok.

Neposredno poklicani za organizacijo posegov, socialna delavka Odila Bufon in vzgojiteljica Sonja Babič, sta izčrpno prikazali stanje in potrebe.

Odbornik Cannone se je obvezal, da bodo obravnavani problemi rešeni v najkrajšem času, vsekakor v teku meseca januarja 1988.

Na sliki (od leve proti desni): ekonom Franc Bizjak, vzgojiteljica Babič, odbornik Cannone, ravnatelj Švab in socialna delavka Bufon.

Openska Hranilnica in posojilnica trdno povezana z družbeno stvarnostjo

Že od davnega leta 1908 deluje v duhu zadružništva Hranilnica in posojilnica na Opčinah. Izdajanje posojil, zbiranje vlog, vsakovrstne bančne usluge, spadajo v bistvo dela, zaradi katerega je bila ustanovljena; toda s tem se zadržni duh ne realizira dovolj, seči je treba globlje v družbo, da se poveča njegov človeški pomen v najpristnejši obliki medsebojne vzajemnosti. Zato je naloga Posojilnice, da podpre pobude, ki imajo gospodarski, socialni ali kulturni značaj in ki služijo predvsem krajevni skupnosti.

Od vsakoletnega poslovnega prabitka ima upravni svet Posojilnice na razpolago določeno vsoto, ki jo uporabi za podporo dobrodelnih pobud. Občasno se upravni svet namenoma zbere na posebnih sejah, da rešuje prošnje za podpore in prispevke. Tako je v drugi polovici tega leta bilo izdanih

8.800.000 lir za socialne ustanove, športnim društvom 7.400.000 lir (tu niso vštetni razni reklamni napisi na igriščih in podobno), kulturnim društvom 24.426.000 lir, za knjižne izdaje, kataloge 11.275.000 lir, prispevki za nagrade na razstavah 500.000 lir; za turistične prireditve 5.470.000 lir; literarne nagrade 1.015.000 lir; oprema zdravstvenih objektov 24.571.000 lir; razne vaške pobude, popravilo in vzdrževanje cerkva in spomenikov: 12.500.000 lir; podpore raznim gospodarskim ustanovam: 3.250.000 lir (tukaj niso vštetni reklamni vložki); za šole: 4.648.700 lir.

Iz vsega tega je razvidno, da je pristop Posojilnice na Opčinah do raznolikih družbenih dejavnosti vsestranski in kapilaren, predvsem pa daje stalen občutek povezanosti med zavodom in okolišem.

Nova trgovina jestvin pri Domju

Naše podeželje in predmestje se naglo posodablja. Nastanejo novi ali obnovljeni lokali, trgovine in podobni objekti, ki se ne razlikujejo od mestnih. To velja tudi za novo trgovino jestvin pri Domju, ki jo je v petek odprl Genio Zubin. Sicer bi iz gornje slike kazalo, da je to cvetličarna in ne trgovina jestvin. Genio, ki je zelo poznan ne samo pri Domju kot aktiven član KD F. Venturini, temveč po vsem Bregu, je skoraj vedno prisoten po raznih vaških prireditvah in zato ima veliko prijateljev, ki so mu ob odprtju nove trgovine zaželeli mnogo sreče in uspeha pri delu ter mu v znak prijateljstva podarili veliko cvetja in drugih daril. Geniu bosta pri delu pomagala še žena Adrijana in hčerka Helena, katerim želimo tudi mi mnogo uspeha v novi in zelo okusno urejeni trgovini. (mm)

V DSI predstavili knjige goriške Mohorjeve družbe

V Društvu slovenskih izobražencev so v ponedeljek predstavili knjižno zbirko, ki jo letos svojim odjemalcem ponuja goriška Mohorjeva Družba. Dr. Jože Markuža je v imenu predsednika Butkovića spregovoril nekaj besed o posameznih knjigah. Najprej je predstavil koledar, ki vsebuje poleg koledarskega dela tudi članke o sedanjosti in polpretekli zgodovini cerkve ter kulturnih in prosvetnih društev v slovenskem zamejskem prostoru. Mohorjeva Družba je letos v svojo zbirko vključila najnovejše delo Zore Piščanc, Pisateljica je z biografijo »Pesniki zelene pomladi« postavlja spomenik svojemu bratu Ladu.

Nekaj osebnih vtisov o svoji drugi knjigi z naslovom »Veter iz ljubih daljav« je na ponedeljkovem srečanju povedal Saša Martelanc. O Primorskem biografskem leksikonu pa je spregovoril njegov urednik Martin Jevnikar. Leksikon obsega letos dve črki: R in S (od pisateljca Rebuta do škofa Sedeja) in omenja pomembne može iz Trsta, Gorice in Benečije.

čestitke

Rodil se je MATEJ. Veselimo se s presrečno mamico Ksenijo in očkom Borisom. Mojca, Breda in Matjaž s starši.

Privekala je MARTINA

Srečni družini Rosandi, Robiju in Ivani iskreno čestita, novorojenki pa želi obilo sreče v življenju
SKD Vigred - Šempolaj

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja svoja dela Lojze Spacal.

V razstavnih galerijah v Ul. Roma v Miljah razstavlja do 20. t. m. slikar in grafik PAOLO PASCUTTA. Razstavo prireja KUD Prints. Urnik: ponedeljek, torek, četrtek, petek 12.00-14.00, sreda 16.00-18.00, sobota 9.00-13.00 in nedelja 10.00-13.00.

V galeriji Minerva razstavlja do 21. t. m. slikarka ANNAMARIA VITTES.

V Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20 so v uradnih in večernih urah na ogled črno-bele fotografije, ki so bile nagrajene in sprejete na 5. fotografiskem natečaju Foto Trst 80.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ivan Cankar

KRALJ NA BETAJNOVI

Režija: Mario Uršič

PREMIERA:
v petek, 18. decembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. ABONMA RED A

PONOVITVE:
v soboto, 19. decembra, ob 20.30 - ABONMA RED B - prva sobota v nedeljo, 20. decembra, ob 16.00 - ABONMA RED C - prva nedelja

razne prireditve

SPDT vabi jutri, 17. decembra, ob 20. uri v Gregorčičevo dvorano - Ul. sv. Frančiška 20 na ZAKLJUČNO PREDAVANJE O DELOVANJU DRUŠTVA V LETU 1987. Diapozitive so posneli člani društva na raznih izletih. Uredil jih je in prikazal jih bo Zvonko Vidau.

KD F. Prešeren - Boljunec vabi jutri, 17. t. m., ob 20.30 v društveno dvorano na predavanje z diapozitivi biologinje Domjane Ote na temo ŽIVALI IN KRAS.

Glasbena matica vabi na nastop gojencev, ki bo v petek, 18. t. m., ob 18. uri v Gallusovi dvorani v Ul. R. Manna 29.

Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko vabi na predavanje PRETEKLOST IN PRIHODNOST VESOLJA. Govoril bo prof. dr. Janez Strnad. Predavanje bo v petek, 18. decembra, ob 20. uri v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3.

Godba na pihala iz Ricmanj vabi v soboto, 19. t. m., ob 20.30 v gledališče F. Prešeren v Boljuncu na ZAKLJUČNI KONCERT 1987, na katerem bodo sodelovali tudi gojenci glasbene šole. Prispevki, zbrani ob koncertu, bodo namenjeni Zavodu krvodajalcev Trst (FIDAS).

KD I. Grbec - Škedenj vabi vse otroke in starše na ogled lutkovne igrice "KDO ŽIVI V TEJ HIŠICI?", ki jo je pripravila lutkovna skupina Papilu. Predstava bo v Domu I. Grbec v soboto, 19. decembra, ob 18. uri.

Godbeno društvo Nabrežina priredi v nedeljo, 20. decembra, ob 16.30 tradicionalni KONCERT OB ZAKLJUČKU LETA v občinski telovadnici v Nabrežni. Sodeluje moški zbor Fran Venturini od Domja.

SKD Barkovlje prireja koncert harmonikarskega kvinteta GM v nedeljo, 20. t. m., ob 17. uri. Vodi Loredana Kočevar. Vabljeni vsi!

KD Primorsko vabi vaščane na SILVESTROVANJE v srenjsko hišo v Mačkopolje. Vpisovanje pri Danici Smotlak - tel. 232114 do 21. t. m.

Lovski pevski zbor Doberdob in zbor V. Mirk skupaj z odborom za izgradnjo stavbe spomenika v Briščkih vabijo na REVILJO PEVSKIH ZBOROV v dobrodelne namene, ki bo v nedeljo, 20. t. m., ob 17. uri v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

prispevki

V spomin na dragega moža Marjota Riolina daruje žena Darka 100.000 lir za MPZ Rdeča zvezda, 100.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade, 100.000 lir za cerkveni pevski zbor iz Zgonika, 100.000 lir za balinarski odsek ŠK Kras in 100.000 lir za popravilo zvonika v Zgoniku.

Namesto cvetja na grob Karle Švare daruje Ema Kerševan 15.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje.

V spomin na Ido Jakomin daruje Tončka Slejko 15.000 lir za Dom J. Ukmarja.

Namesto cvetja na grob Karle Švare daruje Enzo Rojc z družino 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob 2. obletnici smrti Marije Kodrič daruje Valerija 15.000 lir za KD I. Grbec.

V spomin na nečakinja Nado daruje Vanja 20.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na drage Ido Jakomin, Silverijevo mamo, Nastinega nonata in Karla Kalca darujeta Sonja in Aldo 20.000 lir za Dom J. Ukmarja, 20.000 lir za KD Skala in 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca daruje družina Križmančič (Gropada 75) 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V zahvalo za prejeta voščila daruje Danica Martelanc 41.000 lir za Društvo slovenskih upokožencev.

V spomin na Karla Kalca daruje Vida (Padriče) 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Marijo Carli vd. Gregori daruje Vida (Padriče) 10.000 lir za KD Primorec.

Ob 5. obletnici smrti Silja Grgiča daruje žena Zelka 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

Namesto cvetja na grobova Marije Danev in Josipa Bandelja darujeta Rudi in Vera Puntar 20.000 lir za ŽPZ Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Vide Martelanc daruje Irene Furlan 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Vide Martelanc darujeta družini Kriščak in Furlan 50.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Vide Martelanc daruje Mariuccia Scherl 10.000 lir za barkovljansko cerkev.

Namesto cvetja na grob Vide Martelanc daruje Albina Gustin 10.000 lir za pevski zbor M. Pertot.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Odsek za slovenski jezik

obvešča, da danes redno deluje

JEZIKOVNA POSVETOVALNICA

Urnik: vsako sredo popoldne od 15. do 17. ure v prostorih NSK, Trst, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 040/774333.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Odsek za slovenski jezik in INŠTITUT ZA SLOVENSKO FILOLOGIJO

vabita na predavanje

JOŽETA HORVATA OVIRE IN MOŽNOSTI PUBLICISTIČNEGA JEZIKA

Filozofska fakulteta v Trstu, Ul. Università 7. V četrtek, 17. t. m., ob 16. uri.

razna obvestila

VZPI-ANPI Trst obvešča vse svoje sekcije, da bo vsakoletna družabna novoletna večerja z zabavo 19. t. m. ob 19.30 v prostorih menze Dispral-Domjo. Vabljeni so vsi člani, bivši aktivisti in deportiranci s svojci in prijatelji ter mladina. Rezervacije pri posameznih sekcijah najkasneje še danes, 16. t. m., ali na našem uradu v Ul. Crispi 3, tel. 730306.

SKD Barkovlje sporoča, da bo jutri, 17. t. m., ob 20.30 redna odborova seja.

Trebenci! Vabljeni ste na masovni sešestanek, ki bo v Ljudskem domu dne 18. decembra ob 20.30. Dnevni red: 1. zahteva po volitvah za ločeno upravljanje jurskega premoženja; 2. razno. Odbor jurskih upravičencev, SKD Primorec in ŠD Primorec.

šolske vesti

Državno učiteljske A. M. Slomšek v Trstu vljudno vabi bivše dijake in prijatelje mladine na PROSLAVO 40. OBLETNICE USTANOVITVE SLOVENSKEGA UČITELJSKEGA V TRSTU, ki bo v torek, 22. decembra, ob 10. uri na sedežu zavoda v Ul. Caravaggio 4.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 84 »Charing Cross Road«, dram., VB 1987; r. D. Jones; i. Anne Bancroft, Anthony Hopkins.

NAZIONALE IV - 16.45, 22.00 The dead (Gente di Dublino), dram., ZDA, 1986, 100'; r. John Huston, i. Donald McCann in Anjelica Huston.

EXCELSIOR I - 17.30, 22.15 Il segreto del mio successo, kom., ZDA 1987; r. H. Ross; i. M. J. Fox, H. Slater, R. Jordan.

EXCELSIOR II - LA CAPPELLA UNDERGROUND - 15.30, 21.50 Il giardino indiano, kom., VB 1985, 90'; r. Mary McMurray; i. Deborah Kerr, Madhur Jaffrey.

NAZIONALE III - 16.30 22.00 La monaca di Monza, dram., It. 1987, r. L. Odorisio; i. M. Roussel, A. Gassman.

FENICE - 15.30, 22.15 La rivincita dei Nerds 2, kom., ZDA 1987, 105'; r. J. Roth; i. R. Carradine, T. Busfield.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Un piedipiatti a Beverly Hills II, kom., ZDA 1987, 102'; r. Tony Scott; i. Eddie Murphy, Ronny Cox.

MIGNON - 16.00, 22.00 L'ultimo imperatore, dram., It.-ZDA 1987, 203'; r. Bernardo Bertolucci; i. John Lone, Joan Chen.

EDEN - 15.30, 22.00 Desiderio di vizi, porn., □□

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Non aprite quel cancello, shr.

NAZIONALE II - 15.20, 22.00 Libidine, porn., □□.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 The Believers - I credenti del male, shr., ZDA 1987; r. J. Schlesinger; i. M. Sheen, H. Shaver.

CAPITOL - 16.00, 22.00 Full Metal Jacket, dram., ZDA 1987; r. Stanley Kubrick; i. Matthew Modine, Lee Ermey.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 Lunga vita alla signora, dram., It. 1987; r. Ermano Olmi; i. Marco Esposito, Simona Brandalise.

RADIO - 15.30, 21.30 Le supersexy mogli svedesi, porn., □□

Prepevedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

menjalnica

15. 12. 1987

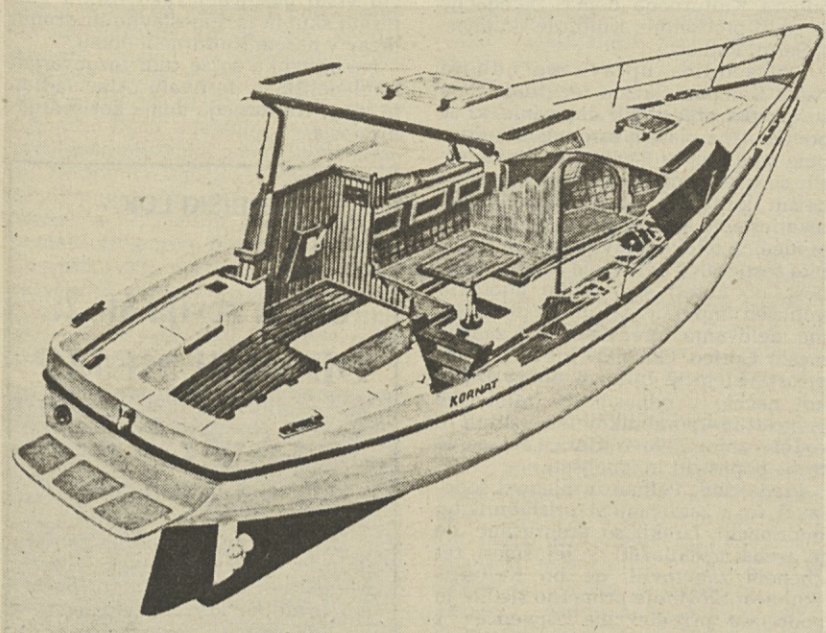
Ameriški dolar	1185.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	735.—	Švicarski frank	903.—
Francoski frank	214.—	Avstrijski šiling	104.—
Holandski florint	652.—	Norveška krona	187.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	200.—
Funt šterling	2190.—	Portugalski eskudo	10.—
Irski šterling	1930.—	Španska peseta	8.—
Danska krona	188.—	Avstralski dolar	810.—
Grška drahma	8.—	Debeli dinar	0,85
Kanadski dolar	905.—	Drobni dinar	0,85

BANKA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131

ti in morje

Motorna jadrnica Kornat 707 lahko zapluje v vsak zaliv

Kornat je motorna jadrnica, pri kateri je delavnica Kosanovič iz Velike Gorice poskušala doseči čim večjo prostornost ob dani dolžini.

Kornat nam ponuja res veliko prostora za dobrih sedem metrov dolgo plovilo. Največja prostorska pridobitev v primerjavi z normalnimi jadrnicami je gotovo velik, delno pokrit kokpit, ki ga lahko po potrebi popolnoma zapremo s šotorskim platnom. Na klopih na krmni strani kokpita lahko sedi pet do šest oseb, sem pa lahko postavimo tudi zlozljivo mizo. V prednjem delu kokpita je mesto za krmarja s krmilnim kolesom in prostorom za vgradnjo vseh potrebnih instrumentov. Ta prednji del je tudi pokrit z nadstrešnico oz. zastekljeno nadgradnjo. Ta nadgradnja ima vgrajeno okno, ki nam pride prav, če je kokpit zaprt

s platnom. V omenjenem primeru dobimo na Kornatu dva velika prostora (kokpit in salon) s polno storno višino. V salonu je na levi strani klop v obliki črke »U« z mizo v sredini. Na klopi bi sicer lahko sedelo pet oseb, zato pa je miza odločno premajhna za tako družbo. Kuhinja je nameščena vzdolžno ob desnem boku in je nekoliko pomaknjena proti sredini barke. Takoj ob vhodu je namreč delno pod kokpit potisnjeno ležišče. Kuhinja ima predviden prostor za štedilnik, hladilnik in pomivalno korito. Po želji lahko celo kuhinjo vgradimo tudi v kokpit pod nadstrešnico. V tem primeru imamo več prostora za mizo in klopi v salonu. V sprednji kabini je dvojno »V« ležišče in prostor za stranišče. Pravega toaletnega prostora pa Kornat nima. Na stropu

prednje kabine je vgrajeno okno za prežračevanje (40 x 40 cm), ki bi lahko bilo malo večje in nam v nujni službi kot zasilni izhod.

Siroka krma in oblo dno zagotavlja precej prostora pod kokpitom. Tu lahko vgradimo 9-18 KS (7-14 KW) dizelski motor in prese- netljivo velika (2 x 150 l) rezervoarja za nafto in pitno vodo. Kornat ima solidno vpeto krmilo in integralno kobilico, ki omogoča vlaganje balasta od znotraj. Ker zaradi dopustne širine to barko še lahko vlečemo na prikolici brez spremstva, bi pa za to lahko bila ovira njena teža, se da vloženi balast skozi odprtine v tleh salona spet vzeti nazaj ven. Z dodajanjem in odvzemanjem balasta (400 do 800 kg) lahko vplivamo tudi na plovne lastnosti Kornata. Na krmnem zrcalu ima ta barka vgrajeno praktično ploščad, uporabno pri kopanju, sestopanju v morebitni pomožni čoln ipd. Ob polnem balastu (800 kg) zadošča že slab meter globine in Kornat bo plul. Ob manjšem balastu se grez seveda še zmanjša, vsekakor pa lahko ta barka zapluje v večino zalivov in mandračev na naši obali. Glede na ugodno obliko trupa in veliko težo balasta lahko na to motorno jadrnico obesimo kar veliko površino jader. Serijsko se sicer vgrajujejo precej nizki jambori, vendar bi Kornat gotovo lahko nosil okrog 30 kvadratnih metrov jader.

Kornat je na voljo v različnih stopnjah izdelave. Kit izvedba (spojeni plastični deli, okna, krmilo ipd.) stane približno 15.000 DM, dokončana jadrnica pa okrog 32.000 DM.

Teh. podatki: dolžina 7,07 m, širina 1,5 m, grez 0,9 m, motor 9-18 KM (7-14 KW).
ANDREJ TREFALT

ženska in njena stvarnost bređa pahor

Prve dame televizije

Televizijski dnevniki so za širše občinstvo veliko sprejemljivejši, odkar jih vodijo ženske urednice. Novice podajajo jasneje, v odkritejših, manj zavilih tonih, ne držijo se tako učeno kot večina moških kolegov, istočasno pa so odločnejše v nastopu, dasi prijetnejše in bolj humane.

Tako so komentatorji o pojavih z italijanskega televizijskega planeta skoraj soglasno ocenili prodor novinark ter povezovalk programov na ekrane javne televizijske mreže ter privatnih postaj. Takole jih opisujejo: v večini primerov so mlade, prijetne zunanosti, nekatere celo odločno lepe, vendar nikoli ne preupadljivega izgleda, skrbno ter okusno oblečene in naličene, strokovno pripravljene, delovno zelo zavzete, odločne, lahko tudi

Priljubljena Lilli Gruber - Tg2

žensk je slabih 15%, vendar skoraj vse redno nastopajo na ekranu. Številčno razmerje je za ženske še veliko bolj neugodno na zasebnih televizijskih postajah, dasi se uveljavljajo nekatere novinarkse osebnosti ženskega spola.

Zaradi naraščajoče priljubljenosti ženskih televizijskih obrazov so nekateri zmagoslavno skovali geslo *vest je ženskega spola*, ki seveda nima nikarkršne zveze s slovničnimi pravili. Čeprav so mislili predvsem na estetski učinek ženske prisotnosti na ekranu, so boljši opazovalci opozorili na kvaliteto razliko. Ne gre samo za način podajanja, tudi izbor je drugačen ter oblikovanje novic. In velikokrat ne gre samo za detajle, dasi so tudi zmagoslavni toni čisto odveč.

Veteranka Tg1 Tiziana Ferrario

agresivnega nastopa, vendar z velikim občutkom za vest, spoštljive do občinstva, kateremu podajajo informacije, občutljivejšo od kolegov, neposrednejše, manj »važne«, vsekakor bolj simpatične in izredno priljubljene.

Ocene so izredno laskave, vendar je tudi tokrat treba znati brati med vrsticami. »Tiste, ki pridejo na ekran, so prav gotovo pripravljene in zelo sposobne,« je na primer še na srečanju o ženski in informaciji, ki je bilo pred nedavnim v Palermu, podčrtala Lilli Gruber, ena izmed najpriljubljenejših televizijskih novinark, »če nimaš cele vrste odlik te niti ne vzamejo v poštev.« Trditev je podkrepila z govornimi podatki: redakcije tv dnevnikov RAI štejejo približno 250 novinarjev,

Rita Dalla Chiesa - Canale 5

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina	8.00 Inf. oddaja: Prva izdaja	11.55 Dokumentarca: Če morje živi,	9.55 Šport: SP v smučanju, moški slalom (prenos iz Madonne di Campiglio)	12.15 Smučanje: moški slalom
9.35 Nanizanka: Sorrisi e litigi	9.00 Nanizanka: Cuore e batticuore	12.25 Dokumentarec: Kratka zgodovina tajnih zapisov	11.00 Inf. oddaja: Integrali (pon.)	14.00 Nogomet: za EP, Turčija - Jugoslavija, vmes (14.45) TVD Novice
10.00 Smučanje: moški slalom (1. tek, prenos iz Madonne di Campiglio)	10.00 Rubrika: V prijetnem počutju	12.55 Šport: SP v smučanju, moški slalom (2. tek, prenos iz Madonne di Campiglio)	11.40 Oddaja kubanske TV (pon.)	15.40 Nadaljevanka: Mamma Vittoria
11.00 Rubrika: Okrog naš	11.05 Izobr. odd.: Matematične igre	13.45 Inf. oddaja: Slovar	12.55 Šport: SP v smučanju, moški slalom (prenos iz Madonne di Campiglio)	16.20 Otroški spored
11.30 Nan.: La tata e il professore	11.30 Kviz: Paroliamo	14.00 Mladinska oddaja: Jeans 2	15.35 Tečaj angleščine	18.00 Nadaljevanka: Mamma Vittoria
12.05 Variete: Pronto... è la Rai?	11.55 Variete: Mezzogiorno è...	15.00 Glas. oddaja: Girofestival '87	16.05 Tečaj francoščine	19.00 Odprta meja
13.30 Dnevnik	13.00 Dnevnik in športne vesti	15.30 Inf. oddaja: S.O.S. Pomoč dijakom pri domačih nalogah	16.35 Šport: SP v smučanju, moški slalom (prenos iz Madonne di Campiglio)	
14.00 Pronto... è la Rai? (2. del)	13.30 Mezzogiorno è... (2. del)	16.00 Športna oddaja: Fuoricampo	17.20 Lutkovna serija: Kljukčeve dogodivščine	
14.15 Dok.: Quarkov svet	13.40 Nadaljevanka: Quando si ama	17.30 Športni dnevnik: Derby	17.35 Otr. nad.: Utonilo je sonce	
15.00 Izobraževalna oddaja: Zvok in podoba - Glasbeni instrumenti (pripravil Italo Pellini)	14.30 Dnevnik in športne vesti	17.45 Dokumentarna oddaja: Geo	18.15 Izobr. oddaja: Aids (1. del)	
16.00 Risanka: Il fiuto di Sherlock Holmes	15.00 Glasbena oddaja D.O.C.	18.30 Nanizanka: La famiglia Brady	18.45 Risanka, nato Obzornik	
16.45 Nadaljevanka: Sandokan	16.00 Nanizanka: Lassie	19.00 Dnevnik	19.25 Zrno, vreme in dnevnik	
18.00 Dnevnik - kratke vesti	16.30 Kviz: Farfadè	19.20 Deželne vesti	20.05 Film: Zelena soba (dram., Fr. 1978, r. Francois Truffaut, i. Nathalie Baye, Jean Daste)	
18.05 Variete: Ieri, Goggi, domani	17.05 Rubrika: Il piacere di Abitare	19.35 Glasbena oddaja: Special - Marco Rancati	21.40 Dnevnik	
19.40 Almanah, vreme in dnevnik	17.45 Risanka: Tom & Jerry	20.00 Dok.: Otok Grazie Deledde	21.55 Šport: SP v nordijskem smučanju, ženski tek na 15 km (reportaža iz Bohinjske Bistrice)	
20.30 Dokumentarec: 25 let Jamesa Bonda	18.05 Nan.: Il dottor Simon Locke	20.30 Film: Il cacciatore (dram., ZDA 1979, r. Michael Cimino, i. Robert De Niro, John Savage)	22.25 Dok.: Mednarodna obzorja	
21.20 Variete: Biberon	18.30 Dnevnik - športne vesti	21.45 Dnevnik - nocoj		
22.05 Dnevnik	18.45 Nanizanka: Miami Vice	22.05 Rubrika: Samarkanda		
22.15 Filmska rubrika	19.35 Vreme, dnevnik in športne vesti	0.05 Dnevnik - zadnje vesti		
22.20 Športna sreda	20.30 Film: Il Barone rosso (vojni, ZDA 1971, r. R. Corman, i. D. Stroud)	0.20 Deželne vesti		
24.00 Dnevnik - zadnje vesti	22.20 Dnevnik - nocoj			
	22.30 Variete: Indietro tutta! (vodi Renzo Arbore)			
	23.30 Dnevnik - zadnje vesti			
	24.00 Film: Due occhi di ghiaccio (vest., VB 1968, i. T. Stamp)			

CANALE 5	RAI 1	RAI 2	RAI 3	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija	9.15 Film: La vita semplice (kom., It. 1949, r. F. De Robertis, i. G. Stival)	10.00 Nanizanka: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini	18.00 Risanke	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Oddaja iz Kanalske doline; 8.40 Almanah; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Sredenski zbornik: Ženska in naš danes (1. del), nato Zdravnik in pacient; 12.00 Zrcalce, zrcalce, povej; 13.20 Zbori; 13.40 Skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Od Milj do Devina; 14.40 Skice; 15.00 Pod svobodnim soncem (58. nad.); 15.10 Zbornik (2. del); 15.30 V svetu knjige; 16.00 Zrcalce, povej! (pon.); 16.30 Ko zvezde zableščijo; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Tržaška pisma Vuka Karadžića; 18.20 Glasbene skice.	7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Reportaže, intervjuji in razne zanimivosti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Naj zvoki zaigrajo; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.
7.22 Risanke	11.00 Nanizanka: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini	13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, risanke Evelyn, Lady Oscar, Alvin Show	19.30 Nanizanka: Baretta		
8.10 Rubriki: News, 8.30 Pogovori	13.00 Film: La vita semplice (kom., It. 1949, r. F. De Robertis, i. G. Stival)	14.30 Nadaljevanka: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.15 Aspettando il domani, 17.15 Febbre d'amore	20.30 Film: Il cacciatore (dram., ZDA 1979, r. Michael Cimino, i. Robert De Niro, John Savage)		
9.30 Nanizanka: General Hospital	15.00 Film: Due assi nella manica (kom., ZDA 1966, r. Norman Panama, i. Tony Curtis)	18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie	21.45 Dnevnik - nocoj		
10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito	16.00 Risanka: Il fiuto di Sherlock Holmes	19.30 Nanizanka: Quincy	22.05 Rubrika: Samarkanda		
13.30 Nad.: Sentieri	16.45 Nadaljevanka: Sandokan	20.30 Kviz: OK il prezzo è giusto	0.05 Dnevnik - zadnje vesti		
14.30 Kviz: Fantasia	18.00 Dnevnik - kratke vesti	22.50 Film: California Poker (kom., ZDA 1974, r. Robert Altman, i. George Segal)	0.20 Deželne vesti		
15.00 Film: Due assi nella manica (kom., ZDA 1966, r. Norman Panama, i. Tony Curtis)	18.05 Variete: Ieri, Goggi, domani	0.55 Rubrika: Cinema & Co.			
17.00 Nanizanka: Alice	19.40 Almanah, vreme in dnevnik	1.25 Nanizanka: Shannon			
17.30 Kviz: Doppio Slalom	20.30 Dokumentarec: 25 let Jamesa Bonda				
18.00 Variete: Ciao Enrica	21.20 Variete: Biberon				
18.10 Nanizanka: Il mio amico Webster	22.05 Dnevnik				
20.00 Kviz: Tra moglie e marito	22.15 Filmska rubrika				
20.30 Film: 9 settimane e 1/2 (dram., ZDA 1986, r. Adrian Lyne, i. Kim Basinger, Mickey Rourke)	22.20 Športna sreda				
22.45 Dok.: Eros s fantazijo	24.00 Dnevnik - zadnje vesti				
23.30 Variete: Mauizjo Costanzo show - Night					
0.45 Rubrika: Première					
0.55 Nanizanka: Gli intocabili, 1.55 Bonanza					

TELEFRILI

13.00 Rubrika: Lepa Italija

13.30 Nad.: Amor gitano

14.30 Risanke

15.30 Glas. odd.: Music box

17.45 Nad.: Arabella

19.00 Dnevnik

19.30 Dan za dnem

20.00 Rubrika o medicini: Zdravstvo danes

Nad.: Martin Eden

20.30 Nanizanka: La vita cominciana a 40 anni

22.30 Dnevnik

23.00 Dan za dnem

23.30 Družba

24.00 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEPADOVA

11.30 Nadaljevanki: Dancing Days, 12.30 Una vita da vivere

13.30 Risanke

14.15 Nadaljevanki: Ai confini della notte, 15.00 Dancing Days

16.30 Risanke

17.30 Nanizanka: I ragazzi del sabato sera

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)

Lastne oddaje:

19.30 Dogodki in odmevi

ITALIA 1

8.30 Nan.: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.20 Wonder Woman, 10.20 Tarzan, 11.20 Cannon, 12.20 Charlie's Angels, 13.20 Arnold

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanka: La grande vallata

V petek v Tržiču sindikalno posvetovanje

Predlog sindikalnih zvez CGIL-CISL-UIL za splošni razvoj in nova delovna mesta

Tri sindikalne zveze na Goriškem, CGIL/CISL/UIL, so spet našle skupno pot. Po skoraj štirih letih se bodo v petek, 18. t. m., v Tržiču sestali in to na skupni seji, člani vseh treh glavnih svetov ter razpravljali o osnutku dokumenta, ki obsega glavne smernice gospodarskega in družbenega razvoja na Goriškem. Posvetovanje, prav gotovo eno najpomembnejših v zadnjem obdobju, bo na sedežu sindikata kovinarjev v Ulici Pacinotti 17 v Tržiču in se ga bo predvidoma udeležilo nad dvesto sindikalnih predstavnikov in članov tovarniških sindikalnih svetov. Posvetovanje se bo pričelo ob 8.30 in bo predvidoma trajalo cel dan. Zaključilo se bo z izglasovanjem dokumenta, katerega osnutek je bil v pripravi kar nekaj mesecev in ki ga bodo, na podlagi predlogov in razprave dopolnili, oziroma popravili. Od kod in zakaj tako pomembna in široko zasnovana pobuda treh sindikalnih zvez? Na podlagi številnih znakov je mogoče presoditi, da je najhujše obdobje gospodarske krize na Goriškem mimo. Ta kriza je v nekaj letih povzročila izgubo okrog pet tisoč delovnih mest samo v industrijskem sek-

torju. Gospodarstvo si je za silo opomoglo, se prilagodilo novim razmeram, ostaja pa odprto boleče vprašanje delovnih mest, mladinske nezaposlenosti, izkoriščanja na črno zaposlenih delavcev, utaj pri plačevanju socialnih dajatev in prispevkov. Gre za pojave, ki jih je težko drastično omejiti, saj so, po mnenju sindikatov, organi, ki so postavljeni za nadzorstvo, nemočni. Gospodarstvo se torej prenavlja. Vendar za kakšno ceno? Kaj nameravajo doseči sindikati s petkovo skupščino in predstavitvijo platforme? Nakazati tiste smeri v razvoju gospodarstva, ki lahko pozitivno vplivajo na odpiranje novih delovnih mest. In to v industriji, storitvah, trgovini in turizmu in ne nazadnje v elektrogospodarstvu. Posebno pozornost namenjajo sindikati v osnutku dokumenta obravnavi vprašanj v zvezi z možnostmi, ki jih odpirata Goriški sklad in Goriška prosta cona. Posvetovanje bo vodil pokrajinski tajnik CISL Vittorio Brancati, uvodno poročilo bo imel pokrajinski tajnik

UIL Flavio Snidero, medtem ko bo za ključke razprave povzel pokrajinski tajnik CGIL Luciano Pini.

Prosta cona v Novi Gorici

V Beogradu zaključujejo postopek za ustanovitev Carinske cone v Novi Gorici. Vprašanje so že pred časom sprožili politiki in gospodarstveniki v tem kraju. Prosta cona naj bi bila na območju blagovno manipulativnega središča PRIMEX na mejnem prehodu Vrtojba. Tamkajšnje kapacitete sedaj povečujejo. Konec prejšnjega tedna je Medresorska komisija pri Zveznem izvršnem svetu sprejela elaborat o družbeno-ekonomski upravičenosti ustanovitve Carinske cone v Novi Gorici. Že v januarju bo stvar vzela v pretres še ena vladna komisija v Beogradu, nakar bo zakon o novogoriški prosti coni polnoveljav. V jugoslovanski prestolnici so podobna sklepa sprejeli tudi za carinski coni v Skopju in Bosanskem Šamcu. (m.d.)

Predsednik Pelhan obiskal Kulturni dom

Kulturna skupnost Slovenije je za krepitev sodelovanja

Te dni je bila na obisku v Gorici delegacija Kulturne skupnosti Slovenije, ki se sestala s člani upravnega odbora Kulturnega doma. Delegacijo je vodil predsednik Kulturne skupnosti Sergij Pelhan. Predsednica upravnega odbora Nada Komjanc Sanzin ter drugi člani so gostom predstavili delovanje, ki se odvija v tem našem osrednjem kulturnem središču na Goriškem. Spregovorili so o vsebini in pomenu najrazličnejših kulturnih in telesnokulturnih, manifestacij, ki so v domu dobile svoje idealno okolje. Prav pred kratkim je bila šestletnica delovanja doma priložnost, ob kateri smo lahko ugotovili kolikšen impulz je ta objekt dal našemu delovanju, predvsem kar zadeva mesto Gorico. Govor je bil tudi o odprtosti, ki jo je upravni odbor izbral kot načelo v odnosih do italijanske javnosti in uporabnikov ter o stikih in sodelovanju z Novo Gorico, ki ga je treba popestriti in izboljšati. Predsednik Pelhan in njegovi sodelavci so z zanimanjem prisluhnili tej informaciji. Izrekli so prepričanje, da je treba nadaljevati v tej smeri ter obenem zagotoviti, da bo Kulturna skupnost Slovenije primerno sledila in podpirala prizadevanja Slovencev v Gorici. Pelhan je tudi napovedal, da bodo v okviru programske kulturne

politike v Sloveniji skušali kakovostno izboljšati sodelovanje z zamejskim prostorom: v tem okviru naj bi omogočili vrsto gostovanj kakovostnih kulturnih skupin iz Jugoslavije in drugih držav v našem Kulturnem domu. Na sestanku so se tudi razgovarjali o gledališkem festivalu Alpe-Jadran in vlogi Kulturnega doma kot soorganizatorja.

GORIŠKI LOK

Ustna revija št. 2: OB MEJI MEJA!?

Kulturni dom, nocoj ob 20.30.

Številko so pripravili: Darko Bratina, Marko Bukovec, Sonja Klanjšček, Marko Lutman, Boris Peric, Marko Rojec, Livio Semočič, Ivan Sirk.

V palači Attems bodo predstavili zbirko pesmi A. Pregarca Nuclei

Goriška pokrajinska uprava je pobudnik zanimivega literarnega večera, ki bo v petek, 18. t. m., ob 18. uri v palači Attems na Kornu. Predstavili bodo pesniško zbirko Aleksija Pregarca Nuclei (Jedra). Avtorja bosta predstavila prof. Josip Tavčar in Carlo Milic, medtem ko bo pesmi bral Gian Maria Bugatto, klavirska spremljava Silvio Donati. Pesmi v slovenščini bo bral avtor sam. Posebej velja opozoriti na dejstvo, da je pesniška zbirka, ki jo bodo predstavili goriškemu občinstvu večjezična in torej odprta v širši, lahko rečemo mittelali kar evropski prostor.

Božično srečanje dijakov šole I. Trinko in L. Perco

Za boljšo bodočnost miru, prijateljstva in sodelovanja. Pod tem geslom pripravljajo dijaki dveh goriških srednjih šol svoje letošnje božično srečanje. To so dijaki nižje srednje šole Ivan Trinko in dijaki nižje srednje šole Leopoldo Perco v Ločniku. Srečali se bodo v soboto, 19. t. m., ob 10.30 in sicer na šoli v Ločniku. Ob tem velja zabeležiti, da je sodelovanje med zgoraj omenjenima šolama pravzaprav že ustaljeno in da se odvija zares v znamenju iskrenega prijateljstva in želje po boljšem medsebojnem poznavanju. V Ločniku je namreč prisotna močna furlanska skupnost. Tudi na šoli, ki jo vodi prof. Eraldo Sgubin, imajo dovolj posluha za vrednotenje furlanskega kulturnega izročila in za odpiranje do kulturnega izročila sosedov Slovencev. Škoda le, da sodelovanje med šolama nima posnemalec.

V silovitem trčenju na Majnicah je umrl 82-letni avtomobilist

V prometni nesreči, zgodila se je okrog 15. ure na državni cesti med Gorico in Faro, v bližini mosta preko namakalnega kanala, je umrl 82-letni upokojenec Ugo Doria iz Gradišča, Drevored Trieste 40, dve osebi pa sta bili laže ranjeni. Doria je s fiatom 850 pripeljal s stranske na državno cesto in po vsej verjetnosti prezrl, da prihaja z leve avtomobil. Približno na sredini cestišča je prišlo do silovitega bočnega trčenja, saj vozniku alfe 33, 38-letnemu oficirju Ercoleju Di Biliu, ni uspelo izogniti se oviri. Po trčenju je fiat 850 odbilo kakih 10 metrov naprej in proti robu cestišča, v obcestnem jarku, kakih 20 metrov dalje je obtičalo drugo vozilo. Reševalci, ki so prihiteli na kraj nesreče, so takoj ugotovili, da ima Doria zelo hude telesne poškodbe. Umrli je med prevozom v bolnišnico. Laže sta bila v nesreči ranjena Di Bilio in njegova 34-letna žena Gab-

riella Grambassi, ki so jima v bolnišnici nudili prvo pomoč. Ugo Doria je malo pred nesrečo kupil večjo količino sadja in zelenjave v bližnjem skladišču in se je s kupljenim blagom vračal proti domu.

Prodajna razstava keramike

V prostorih terapevtske skupnosti Arcobaleno na Rojcah, je do 24. t.m. odprta prodajna razstava keramičnih izdelkov skupine Aurora. Razstava je na ogled vsak delavnik od 9. do 18. ure. Razstavljeni izdelki so tudi na prodaj, obiskovalci pa lahko članom skupine zaupajo tudi posebna naročila.

Zavarovati je treba vodne števce

Ravnateljstvo vodovodnega konzorcija CAFO opozarja na potrebo po primernem zavarovanju vodnih števcov v zimskem obdobju. Kdor tega še ni naredil, naj se potruži čimprej, saj je zima, tako rekoč, že tu. Ravnateljstvo nadalje opozarja, da bodo strankam, v primeru okvare ali druge škode, ki bi nastala zaradi mraza, zaračunali celotni strošek popravila in tudi količino vode, ki je otekla.

Suplece

Šolsko skrbništvo obvešča, da je bilo v Uradnem listu z dne 1. decembra letos objavljeno sporočilo glede rokov za predložitev prošenj za letne

rii časne suplece. Točni datumi bodo vsekakor objavljeni v Uradnem listu 18. decembra. Vprašanja meje, ne samo stvarne meje, ki teče vzdolž našega mesta, temveč tudi miselnih meja in pregrad bo danes tema večera ob 2. ustni reviji, ki jo prireja skupina Goriški lok v Kulturnem domu s pričetkom ob 20.30. Pod drobnogledom naj bi torej bile vse psihološke ovire, predsodki, zavestne in podzavestne pregrade, ki si jih v našem prostoru ustvarja človek in ki omejujejo njegovo rast, obogatitev in, konec koncev, svobodo. K aktivni udeležbi vabijo vse, ki jih zanimajo navedena vprašanja. Ob uvodnih prispevkih "podpisnikov" ustne revije je namreč oblikovanje večera prepuščeno doprinosu vseh, ki se bodo odzvali vabilu Goriškega loka.

razna obvestila

Ženski odsek KD Jezero v Doberdolu vabi na predavanje na temo: »Človek, energetsko bitje (akupunktura, joga, bioenergija, radioestezija)«, ki bo jutri, 17. t. m., ob 20. uri na sedežu društva. Predaval bo dr. Janez Hönn.

Kinoatelj vabi jutri ob 20.30 v Kulturni dom na ogled filma Wernerja Herzoga Kjer sanjajo zelene mravlje. Po filmu so gledalci vabljeni na razgovor o ekoloških vprašanjih.

kino

Gorica
CORSO 18.00-22.00 »Arizona junior«.
VERDI 18.00-22.00 »I miei primi 40 anni«.
 Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.30-22.00 »Ti voglio nuda e bagnata«.
 Prepovedan mladini pod 18. letom.
Tržič
EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 17.30-22.00 »Frivolezze erotiche«.
 Prepovedan mladini pod 18. letom.
COMUNALE Zaprto.
Nova Gorica
SOČA 18.00 »Zvezdni borec«, 20.00 »Policaj N. 1«.
DESKLE 19.30 »Princesa z asfalta«.

Univerzitetni tečaji nakazujejo Gorici pomembne možnosti

Predvidenih kar pet tečajev, prvi starta januarja

Dober mesec pred odprtjem prvega univerzitetnega tečaja v Gorici so bili prvi koraki in perspektive visokošolskega izobraževanja v našem mestu predmet dobro obiskane javne razprave v dvorani Trgovinske zbornice. Srečanje je priredil krožek Frontiera Aperta, v imenu katerega je pozdravil in vodil večer deželni odbornik Mario Brancati. Glavna govornika sta bila rektor Tržaške univerze prof. Paolo Fusaroli in predsednik Konzorcija za univerzitetni študij v Gorici sen. Michele Martina. Visoka šola za upravljanje podjetij bo pričela delovati še pred koncem januarja, je napovedal rektor Fusaroli in povabil vse na odprtje njenega akademskega leta, ki bo sredi prihodnjega meseca v Trstu. Tečaj se bo letos začel odvijati v prostorih, ki jih je odstopil zavod Contavalle. Tam bo prvi sedež goriških univerzitetnih tečajev v pričakovanju dokončnega sedeža, ki bo v malem semenišču. S tem v zvezi je Fusaroli povedal, da je Univerza dosegla okvirni sporazum s škofijo za odkup poslopja in zemljišča, ki ga obdaja. Prodajna cena se menda suče okrog pet milijard lir. Seveda pa bo treba pred vselitvijo Univerze počakati še na uresničitev drugega pogaja, čeprav ga na razpravi ni nihče omenil: namreč dograditev slovenskega šolskega centra, kamor bi se vselile slovenske šole, ki se ne nameravajo seliti iz semeniške stavbe, dokler ne bo sezidan novi center. Fusaroli je tudi povedal, da bo dveletni tečaj za specialiste v upravljanju podjetij le prvi korak na poti uveljavljanja visokošolskega izobraževanja v Gorici. Za prvi letnik tečaja je predvidenih trideset mest, zaradi poznega razpisa pa je zaenkrat zanimanje manjše (sicer je še čas za vpis do 31. decembra). Vse drugače naj bi bilo prihodnje leto, ko naj bi se tečaj utrdil

in bodo ob njem odprli še oddelek fakultete za politične vede s specializacijo v diplomatskih in mednarodnih vedah. To bo štiriletni tečaj, ki bo omogočal dosego doktorata. Predvsem pa je pomembno, da bo po svoji specializaciji edini v Italiji. Pridobitev te nove študijske smeri, za katero so se potegovali mnoge druge univerze, predstavlja za Tržaško univerzo in hkrati za Gorico velik uspeh. Navedena dva tečaja, ki jih je predvidel zakon za gospodarsko obnovo Trsta in Gorice, pa predstavljata le prvi korak. Tržaški rektor je namreč povedal, da se pripravljajo na odprtje še treh tečajev na univerzitetni ravni, ki naj bi - morda že v prihodnjem letu - pričeli delovati na Goriškem. Navedel je specializacijo za turistične operaterje z dvojnimi sedežem v Gorici in Gradežu, specializacijo v prehrabnem blagoznanstvu in tečaj arheologije. Treba je dojeti in izkoristiti priložnosti, ki jih ponuja izobraževanje na tako visoki ravni, je dejal predsednik Univerzitetnega konzorcija Martina. Če je tržaški rektor poudaril medna-

rodno vlogo vseučilišča, ki želi biti stičišče kulture in znanja, vendar je hkrati na razpolago potrebam družbenega razvoja, je Martina ugotovil, da se z odpiranjem visokošolskih tečajev zagotavljajo nove možnosti in spodbude za razvoj kriznega goriškega gospodarstva. V tem pogledu je izbira tečaja za upravljanje podjetij, torej izobraževanje v avangardnem gospodarskem sektorju, še posebnega pomena. Priložnosti, ki se ponuja Gorici in njeni pokrajini s pridobitvijo univerzitetnega sedeža, zato nikakor ne gre podcenjevati. Gre za izziv prihodnosti, je dejal Martina, v katerem lahko zmagamo le s solidarnim doprinosom vseh družbenih sil: zagotoviti je treba potrebna sredstva in pomoč, da se čimbolje izkoristijo priložnosti, ki se ponujajo z odpiranjem visokošolskih tečajev v Gorici. Namene in strukturo prvih dveh smeri univerzitetnega študija v našem mestu sta še dodatno opredelila dekan ekonomske fakultete v Trstu prof. Borruso in dekan fakultete za politične vede prof. Coccopalmerio.

PREDNAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1988

Celoletna ..... 100.000 lir
 Mesečna ..... 13.000 lir

Celoletna prednaročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 100.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1988. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 156.000 lir + 500 lir kolka.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE. Naročnino lahko poravnate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri raznašalcih časopisa, preko pošte na t/rn ZTT št. 13512348 in pri vseh slovenskih kreditnih zavodih.

Pred izidom je *Jadranski koledar*

Zbornik z dragoceno ponudbo

Pred izidom je *Jadranski koledar* za leto 1988 s knjižno zbirko, ki ga izdaja Založništvo tržaškega tiska.

Letošnji koledar bo za kupce še posebno privlačen. Naj nam bo dovoljeno spregovoriti kot trgovci, vendar pošteni trgovci, ki ponujajo dobro »blago«. Cena koledarja s knjižno zbirko je 32.000 lir, kupec pa bo prejel paket z lično urejenim koledarjem; pregleden priročnik z barvnimi slikami Zvonimira Simčiča »Vino«; dragoceno, v platno vezano knjigo Branka Marušiča »Z Zlatimi črkami«, ki obravnava življenske usode in dela velikih primorskih mož; kriminalni roman slovitega romanopisca Raymonda Chandlerja »Sestrica« in originalno oblikovan stenski koledar s podobami kraških vodnjakov-štrn.

obravnavo aktualnih vprašanj ponazoriti utrip slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Precejšnja pozornost je posvečena mladinski problematiki ter šolski stvarnosti v zamejstvu. Posebej velja omeniti dokaj pester izbor literarnih prispevkov in s tem v zvezi izključno novost V *Jadranskem koledarju* - to je izid humoristično-satiričnega nagradnega natečaja v besedi in risbi "Dlaka na jeziku", ki ga je *Jadranski koledar* v sodelovanju s Primorskim dnevnikom letos prvič razpisal. Natečaj je doživel izjemen odziv in uspeh tako po številu udeležencev kot po kakovosti prejetih proznih prispevkov kot risb na humoristično-satirično temo. Letošnji *Jadranski koledar* prinaša imena zmagovalcev ter objavlja nagrajena dela tako v besedi kot v risbi.

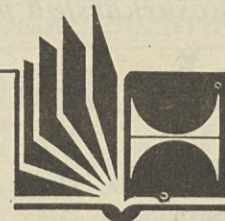
Knjižna zbirka je, kot smo že zapisali nenavadno bogata. Marušičeva knjiga »Z zlatimi črkami« nam prinaša življenjepise in stvaritve velikih primorskih mož, ki so s svojim delom zapustili trajno sled v slovenski zgodovini, znanosti in umetnosti. Prvi mož, ki ga knjiga obravnava, je Sigismund Herberstein, zadnji na vrsti pa je slikar Silvester Komel. Branko Marušič se je torej odločil, da ne obravnava še živčih osebnosti. Izбира vključenih imen

pa je pretehtana, orisi osebnosti povedo bistveno, bralec pa se bo skoraj začudil, koliko pomembnih mož je dala Primorska.

Znani enolog Zvonimir Simčič je svojo knjigo »Vino« podnaslovlil: »Med ljudsko modrostjo in sodobno znanostjo«. Gre torej za vabljiv priročnik, ki obravnava različne vrste vina iz širšega kulturnega zornega kota in hkrati znanstveno-tehnično. Knjiga bo koristno branje za ljubitelje vina in tudi za same vinogradnike. Pomagala nam bo odstraniti zmotne predstave o »dobri kapljici« in ceniti kvaliteten pridelek.

Tretja knjiga zbirke je detektivski roman Raymonda Chandlerja »Sestrica«. Glavni junak je seveda sloviti Philip Marlowe, ki so ga ovekovečili tudi v številnih filmih. Med raznimi igralci je igral svojevrstnega detektiva tudi Hunphrey Bogart. Chenderlejevi ljubitelji seveda trdijo, da je pravi Marlow samo v romanih in ne na filmskem platnu.

Kot zadnjo ponudbo zbirke naj omenimo stenski koledar, ki je tudi letos preciozno in originalno oblikovan. Prinaša nam podobe kraških štrn, skratka, delček nekdanje arhitekture, ki pa ohranja svoj čar tudi v današnjih dneh. Design in fotografije so delo Andreja Pisanija.

Založništvo tržaškega tiska

EDNINA,
DVOJINA,
VEČINA

Petnajst prispevkov k vprašanju identitete, sožitja in življenja v narodnostno mešanem okolju

str. 233, lir 17.000

V novi knjigi iz izbirke Črno na belem petnajst avtorjev kritično razmišlja o zgodovinskih, kulturnih in socioloških vprašanjih tako znotraj samega zamejskega prostora kot v odnosih med takejstvom in matično domovino ter naravnim italijanskim zaledjem.

Naprodaj v:

TRŽAŠKI KNJIGARNI,
KNJIGARNI TERČON, Nabrežina
in KATOLIŠKI KNJIGARNI, Gorica.

Jadranski koledar, ki ga je tudi letos pripravil novinar Dušan Kalc, ohranja lanskoletni koncept, začeni s razširitvijo in vsebinsko obogatitvijo koledarskega dela, ki je opremljen tudi s številnimi fotografijami in slikami. Vsestransko grafično obogatitev spremlja tudi vsebinsko zelo širok in pester izbor prispevkov, ki skušajo bodisi skozi zgodovinski prerez kot skozi

Založništvo tržaškega tiska vabi na tiskovno konferenco, ki bo v petek, 18. decembra, ob 11.30 na sedežu založbe v Ul. Montecchi 6, v drugem nadstropju.

Predstavili bodo *Jadranski koledar* in knjižno zbirko. Razglasili bodo zmagovalca natečaja za humor in satiro »Dlaka na jeziku«, ki sta ga letos z nepričakovanim uspehom razpisala Primorski dnevnik in *Jadranski koledar*.

Pred novo premiero Slovenskega stalnega gledališča

Igralci o vlogah v *Kralju na Betajnovi*

Danes nadaljujemo s predstavitvijo Cankarjeve drame *Kralj na Betajnovi*, ki bo premierno igrana na tržaškem odru v petek. Misli režiserja Marjota Uršiča smo objavili v nedeljski števil-

ki, od danes bodo zato na vrsti posamezni interpreti, ki bodo kaj povedali o pristopu do upodobljenih likov.

Francka je Kantorjeva hči. Je šibko deklet, ki se upogne očetu. Kakor je

sicer zmožna iskrene ljubezni, tako je po drugi strani podvržena očetovi avtoriteti. Igralka Maja Blagovič je o tem izredno kontroverznem liku, ki ga bo igrala v petek, povedala: »Kar se tiče Francke se mi zdi, da je prvič od vseh Cankarjevih žensk ujeta v nek stil, da to ni sodobna Francka, ni taka ženska, kot je bila na tak način Jacinta, ki je bila zelo sodobna ženska iz današnjega časa, ni takšna kot je Matilda, ki je bila skoraj nekakšen punk predstavnik današnje generacije, ali pa teroristične, kot so mi nekateri to očitali, ampak je prvič ženska, ki zelo močno čuti in ki je po svoje zelo tragična, ker se na koncu ne more odločiti za samostojno življenje, ampak je navezana na očeta tako močno, da ostane pri njem, čeprav ve, da je njegova roka krvava. To se mi zdi, da je bistvena razlika med Francko, med Jacinto in Matildo, ki sta se obe nekako odlepili od problema, ki ga je Cankar zastavil, in sta šli v novo življenje, čeprav je šla Jacinta v smrt, Matilda s svojim Kadivcem v ljubezen, ampak stran od očeta, medtem ko

Francka ostaja pri očetu in požira vse grozne stvari, ki jih vidi. Rada sem oblikovala Francko, ker se mi zdi, da lahko kot igralka tudi pokažem vse čustvene naboje, ki jih ima Francka v sebi.«

Bernot je bogat posestnik. Živi brezbržno življenje in je sam s seboj zelo zadovoljen. To je poniglav egoist, ki mu šele izgubljena ljubezen izvije nekaj človeških tonov. Igralec Tone Gogala dodaja tej karakteristiki še tole: »Pri vsem projektu doslej uprizorjenega ciklusa je bilo Cankarjevo ime edino, kar se je gotovega vedelo vnaparje. Drugače so bili trije režiserji, igral sem tri različne vloge. Potrudil sem se zmeraj, da bi njihov koncept razumel popolnoma, ker se mi zdi, da je v tem pol uspeha, če so ljudje prepričani v tisti koncept, v katerega režiser pač hoče postaviti na oder. Se mi zdi, da je to prišlo, tudi zato, ker je vsaka predstava po svoje zelo dobro narejena. Nekateri od tistih, ki so bile že narejene, Pohujšanje in Narodov blagor, sta to potrdili in sem prepričan, da bo s to tudi tako.«

Jutri v Solkanu
premiera *Ljudožercev*

Potem ko je Primorsko dramsko gledališče zaradi prepovedi predstavo za dalj časa umaknilo s programa, bo jutri (17. decembra) vendarle primerno uprizorilo *LJUDOŽERCE* pesnika Gregorja Strniša.

Grozljiv mrtvaški ples, postavljen v čas tik pred koncem druge svetovne vojne, kaže družino, ki ne meneč se za različne ideologije in skupine v svedu okrog nje, pobija in žre ljudi, da bi preživela kruti lačni čas. Boj za golo eksistencialno preživetje in pridobitništvo Strniša uprižarja kot vase sklenjen krog zločina brez konca. V sodobnem svetu pa pesniška drama, visoko artistično konstruirana metafora zadobiva povsem konkretne in zavezujoče reference.

Predstavo je režiral Mile Korun s sodelavci: koreografsko Ksenijo Hribar, scenografsko Janjo Korun, kostumografsko Marijo Vidau, kompozicistom Ivanom Mignozzijem, dramaturginjo Diano Koloini in lektorjem Srečkom Fišerjem. Nastopajo Bine Matoh, Sandi Krošl, Metka Franko, Mira Lampe-Vujičić, Nevenka Sedlar, Teja Glažar, Jože Hrovat, Dragica Kokot, Sergej Ferrari, Nevenka Vrančič, Dušana Ristić, Milan Vodopivec, Boris Kerč, Stane Leban in Ivo Barišič. Premiera bo jutri ob 20. uri v solkanski dvorani.

Misli o zadnji knjigi Fulvia Tomizze

Roman »Ko je bog stopil iz cerkve« govori o heretikih in inkvizitorjih

Kje je meja med fabulo in zgodovino? Do kod sega resnica zgodovinarja, do kod pa domišljija romanopisca? To vprašanje se namreč postavlja vsakič, ko sežemo po zgodovinskih romanih ali po pripovednih delih, ki ne le prikazujejo del preteklosti, temveč črpajo svoje pripovedno gradivo iz arhivskih virov. Literat, ki sega po zgodovinskih virih, pa vsekakor ne uporablja tiste metodologije, ki je lastna zgodovinarju. Saj resnična dejanja vnaša v sfero imaginarnosti, jih imaginarno predeluje. Naloga zgodovinarja pa je ostati zvest tolmač zgodovinskega dogajanja.

Fulvio Tomizza je kot pisatelj dobil navdih za svojo zadnjo pripovedna dela prav v zgodovini, oziroma v arhivskih dokumentih, zlasti v tistih, ki so jih pustili beneški inkvizitorji. Za izhodišče svojih pripovednih poti je izbral pisano besedo inkvizitorjev in njihovo posredovanje obtoženčevih besed. Vendar bralec ne ve, do kakšne mere ostaja pisatelj zvest viru in do kakšne mere pa ga s svojo domišljijo dopolnjuje.

V svojem zadnjem delu, ki je izšlo pri založbi Mondadori z naslovom »Quando Dio uscì di Chiesa« (»Ko je Bog stopil iz cerkve«), pisatelj še enkrat seže po preteklosti in se tako umakne sedanjosti, kot da bi o dogodkih, ki so se vršili pred nekaj stoletji, lažje spregovoril, kot pa o stvarnosti, ki ga obkroža. Če je Tomizza z delom o Vergeriju presegel lokalno prizorišče in posegel v širši, evropski prostor, se tokrat vrača k usodi malega človeka v krajevni, vaški dimenziji. Prikaže nam miselni in duhovni svet, ki je svet preprostega človeka, ki je prihajal v stik s pisano besedo, in kako se je tudi med ljudstvom porajal večji čut za individualnost, ki so ga preživela srednjeveške ustanove vse do 16. stoletja zatirale.

Srž pripovedi so dogajanja, ki so jih beneški inkvizitorji zabeležili med 1580. in 1586. letom ob širjenju heretične misli v bližini Pule, podrobneje v vasi Vodnjan. Za pregrešno mišljenje se so v tej istrski vasi vse preveč odločali obrtniki, a tudi duhovniki. Ljudje, ki so se v dobi velike družbene, ekonomske in demografske negotovosti opredelili za duhovno in tudi za idejno oporečništvo. Zlasti obrtniki - čevljarji, mesarji, krojači - so želeli tudi na idejnem polju opozoriti na svojo socialno različnost, saj se niso prepoznavali niti v kmečkem niti v meščanskem svetu.

Večkrat je tudi njihova etnična različnost krepila potrebo po duhovni drugačnosti.

Odklanjali so dotedanjo oblast Cerkev in sprejeli so kot prave tiste reformacijske misli, ki so segle do istrskega podeželja. V novih idejah so videli predvsem sredstvo za odpravo cerkvene temporalne oblasti, cerkvenih obredov in zunanjih znakov duhovnosti. Motilo jih je kopičenje bogatstva, ki si ga je Cerkev v teku stoletij omislila. Zoperstavljali so se postu, segali so v postnem času po prepovedanih jedeh, motila jih je dogmatična razlaga verskih resnic. Zbrali so se v vrtovih, sadovnjakih, kjer so večji brnja posredovali neveščim božjo besedo in razumljivem jeziku. Vendar prav skromna intelektualna sredstva niso tem istrskim heretikom dovoljevala, da bi se lahko navdušili za Lutrov ali Kalvinov nauk. Njihovo oporečništvo je bilo namreč vse prej kot trdno. Bralec še ne srečuje glasnih, prepričanih reformatorjev, saj se marsikdo izmed heretikov pred inkvizitorji spreneveda in zapusti krog preganjenih. Ločnica med oporečniki in zvestimi verniki pa je vseskozi zelo labilna, tako da tisti, ki prebirajo pregrešne spise, se kmalu zatem vračajo v naročje »prave Cerkve«.

Pri izrisovanju likov sledi Tomizza inkvizicijskim virom, ne poslučuje se sentimentalnosti in niti ne navdušuje, kvečjemu le lahke ironije in tihe solidarnosti. Svojih junakov, če jih sploh tako lahko imenujemo, Tomizza ne idealizira. Zaveda se, da njihovo oporečništvo ne dosega tiste verske gorečnosti, ki je bila lastna reformacijskim voditeljem. Njegovi heretiki niso iskalci svobode, prostega mišljenja, zahtevajo le novo duhovnost in odpravo privilegijev duhovščine.

In kot so Tomizzovi heretiki mali ljudje, tako je tudi prizorišče pripovedi vseskozi lokalno določeno, kljub temu, da občasno vanj vdirajo širše verske in družbene silnice. Mozaik, ki ga pred nami sestavlja pisatelj, pa občasno zdrkne v minimalnost, saj ob povprečnih heretiki nastopajo tudi nestrogi inkvizitorji, kot da bi se že ti zavedali verske nevarnosti in mlčanosti verskih oporečnikov in Vodnjana. Končno prav ta duhovna mlčanost oporečnikov oziroma popustljivost inkvizicije šibita razpon zadnjega Tomizzovega pripovednega napora.

MARTA VERGINELLA

V evropskih košarkarskih pokalih

Danes spet vroče na več frontah

POKAL POKALNIH PRVAKOV

SKUPINA B (3. kolo)
Assubel - Scavolini 81:96 (31:51)
 SCAVOLINI: Gracis 10, Magnifico 31, Del Cadia 2, Petrović 20, Ballard 13, Vecchiato 10, Zampolini 6, Natali 8.
Hapoel - Juventud 91:101 (48:48)
 Lestvica: Juventud 6, Scavolini 4, Hapoel 2, Assubel 0; **prihodnje kolo:** Assubel - Juventud (5.1.), Hapoel - Scavolini (6.1.).

SKUPINA A (3. kolo)
Danes: Limoges - IMT, jutri: Bayer 04 - Polycell.

KORAČEV POKAL (3. kolo)

V Koračevem pokalu so včeraj odigrali le eno tekmo, in sicer med Jugoplastiko in Hapoelom, medtem ko bodo ostala srečanja 3. kola v vseh štirih skupinah na vrsti danes. Spored je naslednji:

SKUPINA A
 Real - Monaco, Diator - Elixir.
SKUPINA B
 Racing - Manchester, Snaidero - Cibona.

SKUPINA C
 Crvena zvezda - Estudiantes, Asvel - Paok.

SKUPINA D
Jugoplastika - Hapoel 86:83 (77:77, 41:40)

JUGOPLASTIKA: Sretenović 2, Perasović 18, Kukoč 6, Sobin 12, Poljak 4, Burić 10, Ivanović 17, Radja 17.

SPLIT — Jugoplastika je vodila skozi vso tekmo in še minuto in 40 sekund pred koncem regularnega časa je imela 7 točk več od nasprotnika (77:70). Hapoel pa je le uspel izenačiti, tako da so morali odigrati podaljšek, v katerem pa si Splitski niso zapravlili uspeha.

Danes: Cai - Arexons

Stefka Kostadinova športnica Balkana

SOFIJA — Na letošnji tradicionalni anketi bolgarske tiskovne agencije BTA je bila za najboljšega športnika Balkana proglašena bolgarska atletinja Stefka Kostadinova, svetovna rekorderka in svetovna prvakinja v skoku v višino. Rezultati ankete so bili naslednji: 1. Kostadinova (Bol., atletika) 149 glasov; 2. Dobre (Rom., gimnastika) 114; 3. Padova (Bol., ritmična gimnastika) 113; 4. Markov (Bol., atletika) 113; 5. Sagorčeva (Bol., atletika) 94; 6. Galis (Gr., košarka) 88; 7. Svet (Jug., smučanje) 53; 8. Lung. (Rom., plavanje) 43; 9. Petrović (Jug., košarka) 23; 10. Sinimas (Rom., gimnastika) 21; 11. Križaj (Jug., smučanje) 20.

Pri anketi so sodelovale agencije BTA, TANJUG, ANA, ADJER-PRES ter 12 športnih redakcij iz vseh balkanskih držav z izjemo Albanije.

Smučanje: danes v Madonni di Campiglio

Moški slalom za SP

MADONNA DI CAMPIGLIO — V Madonni di Campiglio bo danes drugi slalom sezone. Na prvem v Sestrieresu se je nepričakovano uveljavil Italijan Alberto Tomba, ki pa je zatem potrdil, da je letos v res odlični formi, saj zmaguje kot za stavo. Za Tombo so menili, da je le soliden slalomist, sedaj pa ga pod silo razmer (beri rezultatov) uvrščajo med današnje favorite za končno zmago. Seveda je Italijan optimist kot ponavadi. Startal bo v drugi skupini, kar pa naj bi bilo na tej težki progi prednost, saj si bo lahko ogledal, kako se bodo drugi znašli na najnevarnejših mestih.

Pričakovati je, da se bodo tudi drugi italijanski tekmovalci odrezali, saj so tudi v Sestrieresu dosegli lep skupinski uspeh. V jugoslovanskem taboru pa glede na doseganje nastope ne more biti preveč navdušenja. Kaže, vsaj glede na nastop v Sestrieresu, da je še najbolj v formi veteran Križaj, ki je tedaj bil deseti.

Mogren najhitrejši

CASTELROTTO — Na včerajšnjem teku na 30 km, veljavnem za svetovni pokal v nordijskih disciplinah, je zmagal Šved Torgny Mogren, ki je bil najhitrejši tudi na sobotni preizkušnji za svetovni pokal v Lacluzazu, kjer so se pomerili na 15 km. Najboljši med Italijani je bil Albert Walder (13.).

Lestvica za svetovni pokal je naslednja: 1. Mogren (Šve.) 50 točk; 2. Svan (Šve.) 40; 3. Mikkelsplass (Nor.) 24; 4. Ulvang (Nor.) 20; 5. Guidon (Švi.), Ottosson (Šve.) in Hatrevy (Kan.) 15; 16. Walder (It.) 5.

Svetovna elita v Bohinju

BOHINJ — Ženske bodo na vrsti danes, in sicer na Pokljuki, kjer se bodo na odlično pripravljenih stezah pomerile na razdalji 10 km. Konkurenca na Pokljuki bo močnejša kot na prvi tekmi v Lacluzazu, čeprav ne bo tamkajšnje zmagovalke, Norvežanke Dahlmojeve.

Grk Galis košarkar leta

MILAN — Po tradicionalni anketi revije Giganti del basket je bil za najboljšega evropskega košarkarja v minulemu letu izbran Grk Nikos Galis. Prejel je 244 glasov, osem več kot Sovjet Sarunas Marčulonis, Jugoslovan Dražen Petrović pa je tretji, a s krepkim zaostankom. Četrti je Mike D'Antoni. Doslej so si prestižni naslov dvakrat zagotovili Dalipagić, Kičanović in Meneghin, po enkrat pa Marzorati, San Epifanio, Sabonis, Tkačenko in Petrović.

Fanfani - Matarrese: brez sklepa

RIM — Kdor je pričakoval, da bo po srečanju med ministrom za notranje zadeve Fanfanijem in predsednikom nogometne zveze Matarresejem prišlo v zvezi z bojem proti nasilju na stadionih do kakih revolucionarnih sklepov, se je pošteno uštel. Fanfani se je kot spreten politik izognil vsakršnim obvezam, saj se zaveda, da je vprašanje težko rešljivo. Minister si je v bistvu pilatovsko umil roke in izjavil, da policija ni upravitelj stadionov, zato je vprašanje varnosti zadeva le posredno. Obljubil je, da bodo okreplili budnost, da bi preprečili nasilje, vendar je odločno zanimal, da bi lahko prišlo do hišnih preiskav med prenapeteži in množičnih aretacij.

V pogovoru s časnikarji je Matarrese dejal, da bodo po koncu prvenstva med drugim preverili in dopolnili pravilo o odgovornosti društev-gostiteljev za dejanja navijačev na tekmah.

Nogomet: Jugoslavija proti Turčiji za EP

Danes člani, poraz mladih

ANKARA — Ivica Osim, selektor jugoslovanske nogometne reprezentance, ki bo danes v Izmiru odigrala zadnje kvalifikacijsko tekmo za EP proti Turčiji, je pred srečanjem izjavil, da se nameravajo modri tokrat oddolžiti za pekoč poraz proti Angliji, a vprašanje je, ali imajo ta namen tudi igralci. Turki so bolj realisti in sami priznavajo, da je srečanje zgolj prijateljskega značaja, njihova ekipa pa je po zmagi Angležev v Beogradu zgubila vlogo razsodnika glede uvrstitve v sklepni del.

Že včeraj pa sta se v okviru kvalifikacij under 21 pomerili mladi vrsti Jugoslavije in Turčije. S 3:2 (2:1) so zmagali Turki. Za modre sta bila uspešna Jaksic (8. min.) in Asanovic (65. min.), za Turčijo pa Redžip (17. min., 11-metrovka), Djurmuši (30. min.) in Indjel (75. min.). Da bi se uvrstili na sklepni del EP, bi bili morali Jugoslovani zmagati s petimi goli razlike, po obnavnem začetku pa so se na razmoč-

nem igrišču pred dva tisoč gledalci povsem izgubili.

Končna lestvica: Anglija 5, Turčija 4, Jugoslavija 3.

Prvi Sonettijev trening Udineseja

VIDEM — Nedo Sonetti, 46 let, je včeraj pri Udineseju vodil svoj prvi trening po odsolitvi Jugoslavana Bore Milutinovića, ki se je že vrnil v Mehiko. Za Sonettija je to prvič v 14 letih, da prevzame vodstvo kake ekipe sredi prvenstva. Izjavil je, da je to zanj zelo stimulativna preizkušnja, prepričan pa je, da bo Udineseju odslej šlo na bolje. Predsednik Pozzo, pravi krivec za katastrofalni položaj moštva, je celo izjavil, da se moštvo lahko še poteguje za napredovanje! Pomožni trener Lombardo se, baje iz solidarnosti do Milutinovića, ni predstavil na treningu.

Skupne priprave kadetske reprezentance

P. Ažman (Bor) v Schiu

Na skupne priprave italijanske kadetske košarkarske reprezentance, ki bodo od 11. do 13. 1. 1988 v Schiu, so poklicali tudi borovca Petra Ažmana, kar je nedvomno veliko priznanje ne samo za društvo samo, temveč za vso našo košarko.

Cividinu turnir Supercoppabontà

Turnir v dobrodelne namene »Supercoppabontà«, ki se ga udeležujejo igralci Triestine, Cividina in Stefanela ter predstavništvo zveze športnih časnikarjev, je v tržaško športno palačo privabil preko štiri tisoč gledalcev. Osemnajst milijonov lir dobička in še osem milijonov, ki so jih poklonili sponzorji omenjenih klubov, bodo v celoti darovali organizaciji AGMEN, združenju, ki z otroško bolnišnico Burlo Garofolo sodeluje v boju proti otroškemu raku. S tem denarjem bodo izplačali dolg za nakup naprave za presaditev kostnega mozga.

Turnir je osvojil Cividin, na drugo mesto se je uvrstila Triestina, tretji pa je bil Stefanel. Moštva so se pomerila v tistih panogah, v katerih so najmanj vešča.

Po zaključku namiznoteniškega turnirja v Arcu

Krasovk ni med osmerico najboljših

Mladinski namiznoteniški turnir v Arcu je zaključil niz petih tekmovalj, katerih namen je bila uvrstitve osem najboljših na državno prvenstvo. Predstavnica Krasa Globtrade sicer ni med njimi, a po rezultatih, ki so jih dosegle, se nahajajo v sredini druge osmerice.

Poglejmo, kako so igrali na zadnjem turnirju. Elena Colja (ki ji je žreb namenil evropsko podprvakinjo

Arisijevo), Katja Čok in Martina Ravbar so bile izločene v prvem kolu, Ksenija Marušič in Alenka Obad, ki sta od naših zbrali največ točk, sta se uvrstili med šestnajsterico. Obe je v drugem kolu premagala B. Semenza, prvouvrščena na rang lestvice tretje kategorije. Veliko priložnost pa si je pripravila Tanja Ravbar: v četrtfinalu je igrala s Crespijevo, lanskoletno pr-

vakinjo med pionirkami, in je v 3. nizu že vodila z 19:13, a si je zmago nesmiselno zapravila.

V igri dvojic je odlično četrto mesto zasedel par Marušič - Obad, ki je premagal dvojico Anhof - Picher in Crespi - Cocconi in klonil dvojici Semenza - Fontanieri. Proti istemu paru sta v šestnajstini finala zgubili tudi sestri Ravbar. Dvojici Colja - Čok ni uspelo premagati bocenskega para Oberwagner - Picher. Moška dvojica Milič - Buttelli je prvo kolo dobila brez boja, v drugem pa se je borila z močno dvojico Quaglio - Godani in izgubila z 21:19 in 21:11. Igor Milič je v igri posamezno preigral Toninja, v drugem kolu pa je izgubil proti Montemagnu.

Čeprav se ni uresničila želja, da bi se katera od naših igralcev uvrstila, so rezultati celotnega tekmovanja vseeno vzpodbudni. Pot do boljše uvrstitve so pogojevali tako neugoden žreb kot dejstvo, da je federacija upoštevala rezultate s turnirja v Messini, in pa pomanjkanje izkušenj naših igralcev. Le-te pa so bodočnost Krasa Globtrade in s trdim delom bodo prišli tudi zeleni rezultati. (J. J.)

Rokomet (D liga): Kras Trimac zapravlil točko

Kras Trimac - Libertas 19:19 (8:12)

KRAS TRIMAC: Klinc, Aleks Milič 2, Simoneta, Gruden 1, Raseni 6, Mitja Grilanc 1, Sardoč 3, Doljak, Sandro Grilanc 3, Kozlovič, Sosič 3, Marko Milič.

Po nervozni in napeti tekmi je Kras Trimac zapravlil točko proti tržaškemu Libertasu. Sicer je bil prvi polčas za krasovce naravnost katastrofalen. V napadu se niso znali zbrati in so kot za stavo grešili, medtem ko so v obrambi delali naivne napake in dovolili vse prej kot nepremagljivemu na-

sprotniku, da je zaključil prvi polčas v vodstvu.

V drugem delu tekme pa so Lazarjevi varovanci stisnili zobe in predvsem zaradi požrtvovalne igre v obrambi nadoknadili zaostanek. Naši so nato povedli s tremi goli razlike, a so tudi zapravili lepo število stoodstotnih priložnosti, da prednost še bolj povečajo. To jih je drago stalo, saj je Libertas tik pred koncem izenačil s pomočjo nekaterih dvomljivih odločitev sodniškega para.

(Pjotr)

V nedeljo 9. zimski spominski pohod na Javornik

IDRIJA — V spomin na tragične dogodke pred 43 leti, ko je 23. decembra 1944 v ledenem zimskem jutru pri Škvarču na Javorniku nad Črnim vrhom nad Idrijo ugasnilo 47 mladih življenj - borcev III. bataljona 3. SNOUB »Ivana Gradnika«, bosta planinsko društvo Idrija in domicilni odbor Gradnikove brigade v sodelovanju z garnizonom JLA iz Ajdovščine in člani radio kluba Idrija pripravila 9. zimski spominski pohod na Javornik (1240 m) nad Črnim vrhom nad Idrijo. Pohod bo 20. t. m. in bo posvečen tudi letošnjemu praznovanju dneva JLA.

Prizadevni organizatorji so pripravili tudi spominske izkaznice, ki jih bodo tisti, ki se bodo pohoda udeležili prvič, lahko dobili pred odhodom v gostilni »Pri Metki« v Črnem vrhu nad Idrijo, pri kmetiji Košper v Kanjem dolu, pri Medvedu ali pa v Pirnatovi planinski koči na Javorniku.

na Javorniku, ki so ga pred Pirnatovo kočo odkrili septembra 1980. leta.

Ob 11. uri bo pri spomeniku padlim spominska slovesnost s kulturnim programom. Za vse udeležence spominskega pohoda, ki bo ob vsakem vremenu, bodo organizatorji pripravili toplega čaja za okrepitev. Organizatorji priporočajo pohodnikom primerno planinsko opremo

in hrano v nahrbtniku.

Lanskega spominskega pohoda se je udeležilo več kot tisoč pohodnikov, zato organizatorji tudi tokrat pričakujejo številno udeležbo, saj se za pohod poleg Primorcev zanimajo tudi ljubitelji hoje iz Gorenjske, ostale Slovenije, bližnje Hrvaške in zamejski Slovenci v Italiji in na avstrijskem Koroškem. (S. Kovač)

obvestila - obvestila

SK DEVIN
 priredi 10., 17., 24. in 31. januarja 1988 avtobusne izlete s smučarskimi tečaji v Podkloster (Arnoldstein). Informacije na sedežu kluba v osnovni šoli v Cerovljah vsak torek od 20.30 dalje ali pri odbornikih (tel. 200236 in 910327).

ALPINISTIČNI ODESK SPDT
 obvešča, da bo občni zbor odseka v petek, 18. t. m., v Ul. Carducci 8 s pričetkom ob 20. uri.

TPK SIRENA
 obvešča, da bo v petek, 18. t. m., ob 20.30 začetek tečaja za pridobitev dovoljenja za upravljanje motornih in jadralnih čolnov. Tečaj vodi kapitan Sandro Chersi.

KK BOR
 sporoča, da bo sestanek košarkarskega odbora v ponedeljek, 21. t. m., ob 20.30 na stadionu 1. maj.

Trgovina **START SPORT** na Opčinah se je prejšnji mesec preselila v nove okusno opremljene prostore v Narodni ulici št. 160. V novih poslovnih prostorih so na razpolago številni artikli za ljubitelje športa in prostega časa. V tem mesecu nudi trgovina veliko izbiro konfekcije in rekvizitov za zimsko športne panoge. Podjetni lastnici trgovine **START SPORT** Nadij Renar želijo zvesti odjemalci in prijatelji uspešno poslovanje.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250.- din, naročnina za zasebne mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtne, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubens 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

16. decembra 1987

V avli bunker rimskega zapora Rebibbia Pričetek procesa zaradi pokola na rimskem letališču Fiumicino

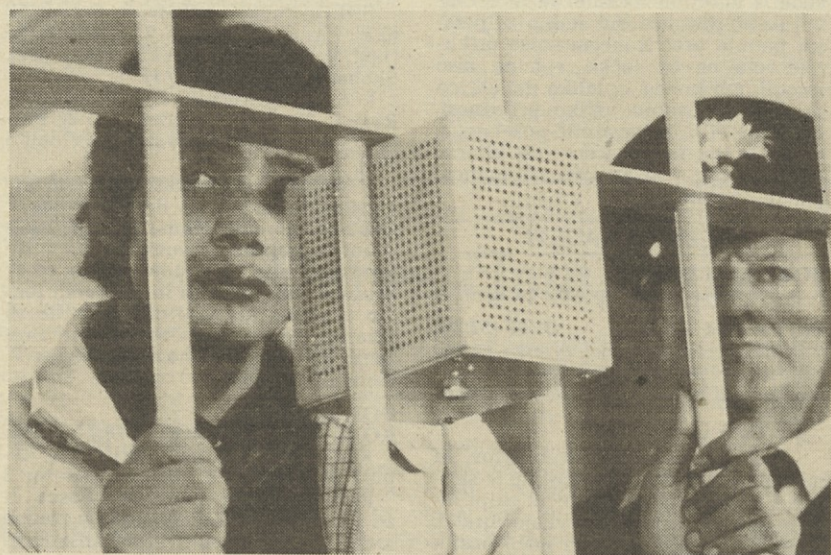
RIM — Mahmud Ibrahim Haled je včeraj praznoval svoj 20. rojstni dan, slovo od najstnikov pa mu zelo verjetno ne bo ostalo v lepem spominu. Včeraj se je namreč v avli bunker rimskega zapora Rebibbia pričel proces zaradi pokola na rimskem letališču Fiumicino; na tem procesu pa Mahmud Ibrahim Haled osamljeno sedi na klopi za obtožence.

Od tričlanske samomorilske teroristične skupine je namreč atentat preživel le Haled. Rimsko porotno sodišče bo sicer v odsotnosti sodilo tudi Abu Nidalu in Rašidu al Hameidiju, saj je med zasliševanji Haled sicer priznal svojo krivdo, dejal pa je tudi, da sta oba znana bližnjevzhodna skrajneža sodelovala pri organizaciji atentata. Abu Nidala in Rašida al Hameidija dolžijo tudi, da sta organizirala »simultani«
atentat na Dunaju.

Proces se je sicer zaradi birokratskih zapletov pričel z večurno zamudo. Predsednik sodnega zbora Filippo Antonini pa je že na začetku dal besedo obtožencu, ki se je številnim novinarjem in radovednežem takole predstavil: »Če pod pojmom skesanec mislimo na tiste, ki se odpovedo oboroženemu boju, jaz ne sodim mednje. Žal mi je za italijansko ljudstvo, ker je na Fiumicinu umrlo 16 oseb, v to pa smo bili prisiljeni, saj je med nami in Izraelci prišlo do oboroženega spopada. Nisem tu, da bi prosil usmiljenja, želim vam samo razložiti, kako je, do spopada sploh prišlo. Pokola nismo izvedli sami, Izraelci so namreč izstrelili kar 72 nabojev, zato da bi nas ubili!«

S tem je Haled, ki se je rodil na jugu Libanona, tudi pokazal, da se bo branil tako, da bo skušal zvaliti krivdo za pokol tudi na pleča izraelske varnostne službe. Zagovorniku, ki ga je včeraj imenovalo sodišče, je namreč dejal, da so na Fiumicinu prvi strel izstrelili prav izraelski varnostniki.

Na sliki (telefoto AP): Mahmud Ibrahim Haled med včerajšnjim procesom osamljeno sedi na klopi za obtožence

Ogenj uničil Milan club v Cesanu

MILAN — Prejšnjo noč je požar popolnoma uničil sedež navijačev Milana v Cesanu Bosconeju v zaledju lombardijskega glavnega mesta. Alarm so sprožili ob dveh ponoči, ko so mimo-idoči opazili dim. Gasilci so takoj izselili ljudi iz stanovanj nad sedežem in po štirih urah ukrotili plamene. Vzroki požara niso še znani, baje ga je povzročil kratki stik, ne izključujejo pa možnosti, da ga je kdo podtaknil.

Glede nedeljskih izgrediv med tekmo Milan-Roma pa preiskovalci po odkritju prvega krivca, Luigija Sacchija, vneta iščejo še drugega navijača, ki je sprožil petardo proti vratarju Rome. Sacchi namreč vztrajno trdi, da je izstrelil le eno petardo.

Veliko Italijanov bo praznovalo bližnje božične in novoletne praznike v tujini

RIM — Nekoč je bila navada, da smo božič praznovali kar v domačem krogu svojcev, novo leto pa na domu prijatelja, ki razpolaga z večjo kletjo. Danes pa se veliko ljudi najraje odloči kar za potovanje v tujino, ker meni, da je veliko lepše nazdraviti novemu letu daleč od domače strehe. Po neuradnih podatkih bo približno 750 tisoč Italijanov praznovalo bližnje božične praznike in novo leto v tujini. Turistične agencije imajo v teh dneh polne roke dela, da bi uspele organizirati neukrotljivim zamudnikom čimbolj privlačno in vzburljivo praznovanje bližnjih praznikov. Letos je povpraševanje po takih izletih v tujino poraslo za dobrih 15 odstotkov v primerjavi z lanskimi božičnimi prazniki.

Koliko denarja pa bodo Italijani potrosili za ta potovanja? Italijanska turistična ustanova ENIT meni, da bodo porabili preko 330 milijard lir.

Kam pa sili italijanske turiste potovalna mrzlica? Letos je veliko povpraševanje za večdnevna bivanja v nekaterih večjih evropskih mestih kot npr. Pariz in London. Dober odstotek izletnikov se bo podal v ZDA in Kanado, kdor pa

ima nekoliko debelejšo denarnico bo lahko izbral med sanjskim potovanjem po privlačni Kitajski ali pa po tehnološko najbolj razviti državi sveta: in sicer po Japonski. Ljubitelji sončnih žarkov bodo gotovo poleteli na Maldive ali na kake druge tropske otoke. Seveda so na razpolago tudi klasični izleti v Egipt, Tunizijo in Maroko.

V Italijo pa se bo med božičnim in novoletnim časom tudi letos ulila prava truma tujih turistov. Ti bodo napolnili zgodovinska mesta kot so Rim, Benetke in Firence, v katerih je bivanje ob vsakem letnem času enkratno doživetje. Veliko turistov, in to ne samo tujih, se bo preselilo ob prelepe smučarske terene italijanskih Alp. Snežne razmere so idealne za udobno smuko, saj je snežna odeja že prejšnji mesec lepo prekrila vsa najvažnejša smučarska turistična središča.

Priliv tujih gostov pa bo znatno manjši od predvidenega zaradi velikih stavkovnih neredov, ki že več časa otežujejo nemoten železniški in letalski promet. Številne stavke so letos oklestile turistične dohodke kar za 800 milijard, kar gotovo niso mačje solze.

DINCONTI

UL. FLAVIA - VOGAL UL. ROSANDRA - TEL. 281444

ČLAN CONcessionARI AUTO DI TRIESTE

ČLAN ZDRUŽENJA INDUSTRIJCEV

Pred drugimi vam ponujamo najnovije modele pod najugodnejšimi pogoji.

Bliža se konec leta in Zastopništvo Dino Conti s ponosom naznanja, da je zmagalo v bitki s časom. Obiščite nas in videli

boste, da smo že v novem letu: novi modeli za predpremiero sezone 1988

in vrsta novih ugodnosti, s katerimi vam ponujamo najboljše. Pri Zastopništvu Dino Conti boste na najlepši način

proslavili uspehe iz leta 1987 in dostojno že vnaprej počastili leto 1988 z bajnim avtom GOLF,

prostornim FAMILCAR, simpatičnim POLO,

presenetljivim JETTA, z dinamičnim SCIROCCO

in z zanesljivostjo in neuničljivostjo

teh modelov. Če ste se začeli spraševati,

kaj vam bo dobrega prineslo leto 1988,

ima Zastopništvo Dino Conti za vas že pripravljen odgovor.

In to takoj.

In to takoj.

Pri nas se
leto 1988
začenja dobro.
In to takoj.

 VOLKSWAGEN
je vreden zaupanja.

